

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pėnyčia Susivienijimas Lietuvių Amerikoje PRENUMERATA METAMS: Suvienyose Valstijose \$1.50 Kitose Viešpatystėse \$2.00 "T E V Y N Ė", 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"

Published Every Friday By the Lithuanian Alliance of America P. Jurgelutis, Sec'y & Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$1.50 To Foreign Countries \$2.00 "T E V Y N Ė", 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 49 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Gruodžio (December) 4, 1925.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XVI

Angliakasiai Sutiko Atnaujinti Derybas

Naujas Karas Kinijoje

Vokietija Užgyrė Lokarno Sutartis

ANGLIAKASIAI SUTIKO ATNAUJINTI DERYBAS.

Pennsylvania valstijos gubernatorius Pinchot patiekė planą atnaujinimui derybų tarpe kietosios anglijos kasyklų savininkų ir streikuojančių angliakasių tarpusavyje. Tuo planu atnaujinti derybas sudarimui naujos sutarties tarpe darbininkų ir darbdavių. Tas planas susideda iš 11 punktų, kuriomis reikalaujama naujo pradedti darbas angliakasyklose, užtikrinant ne mažesnes algas darbininkams, kokios buvo nustatytos 1923 m. sutartimi ir pasiūlymą pakaita del "check-off" sistemos įvedimo, taipgi statant sąlyga, kad anglijos kaina nebus didesnė už 1925 m. kainas. Siuloma sudaryti sutartis nemažiau penkiems metams ir jos pasiekimui siuloma išrinkti komisija ištyrimui anglijos industrijos padėties, kuri patirs ar galima pakelti darbininkams algos be pakėlimo kainos už anglis ar ne. Jei būtų galimybės algas pakelti, tai jos bus nustatytos sulig komisijos nutarimo. Tokia komisija siuloma sudaryti skiriančią po du atstovus nuo angliakasių unijos ir darbdavių ir penktą pasiskirs patys šitie atstovai tarpusavy susitarimu. Šią komisija darbą turi pradėti bėgyje 30 dienų ir savo nuosprendį turi paskelbti ne vėliau 6 mėnesių nuo jos sudarymo dienos. Tai maž daug principaliai pagrindai to gub. Pinchot patiekto plano.

reitos savaitės žinios skelbė, kad „krikščioniškasis generalas“ Feng-Yu-hsian įteikė oficialų ultimatumą Mandžiurijos valdonai maršalui Čang Tso-lin, išsakydamas patarajam rezignuoti iš politikos arba kariauti ir pastreikuojančių angliakasių grumojo jam, kad Feng su savo armija jį puls. Spėjinti derybas sudarimui jama, kad Chang nesutiks naujos sutarties tarpe darbininkų ir darbdavių ir todėl laukiama naujų kruvinių kovų Kinijoje. Taipgi ir dabar netojaus pradėti darbas angliakasyklose, užtikrinant ne mažesnes algas darbininkams, kokios buvo nustatytos 1923 m. sutartimi ir pasiūlymą pakaita del „check-off“ sistemos įvedimo, taipgi statant sąlyga, kad anglijos kaina nebus didesnė už 1925 m. kainas. Siuloma sudaryti sutartis nemažiau penkiems metams ir jos pasiekimui siuloma išrinkti komisija ištyrimui anglijos industrijos padėties, kuri patirs ar galima pakelti darbininkams algos be pakėlimo kainos už anglis ar ne. Jei būtų galimybės algas pakelti, tai jos bus nustatytos sulig komisijos nutarimo. Tokia komisija siuloma sudaryti skiriančią po du atstovus nuo angliakasių unijos ir darbdavių ir penktą pasiskirs patys šitie atstovai tarpusavy susitarimu. Šią komisija darbą turi pradėti bėgyje 30 dienų ir savo nuosprendį turi paskelbti ne vėliau 6 mėnesių nuo jos sudarymo dienos. Tai maž daug principaliai pagrindai to gub. Pinchot patiekto plano.

VOKIETIJA RATIFIKAVO LOKARNO SUTARTIS.

Reikė žinios paskelbė, lapkr. 27 d. Veštijos reichstagas trečiuoju ir pastatiniu skaitvyvū priėmė 291 balsu prieš 174 Lokarno sutartis. Taigi Vokietija ratifikavo Lokarno saugumo ir arbitracijos sutartis ir pritarė Vokietijos įstojimui Tautų Sąjungon. Tuo būdu užsienių reikalų ministeris Stresemannas įgaliojotus vykti į Londoną gruodžio 1 d. formaliai pasirašyti sutartis, o po to bus įteikta Vokietijos aplikacija del įstojimo Tautų Sąjungon.

JAU SUDARYTAS PRANCUZIJOS KABINETAS.

Atsistatydinus Painlavės ministerių kabinetui buvo daug bėdos iki pagaliau pavyko naujas kabinetas sudaryti. Pirmiausiai buvo pakviestas Briand ir nepavykus jam sudaryti kabinetą, buvo pakviestas senatorius Doumer, po jo Herriot, bet ir pastarieiems nepavyko kabineto sudaryti. Pagaliau vėl pakviestas Briand antru kartu, kuris ir sudarė ministerių kabinetą, truputį daugiau pasvirusį dešinėn, negu buvo Painleve kabinetas. Jau kabineta prezidentas patvirtino ir jis pradėjo eiti savo pareigas.

IVAIRIOS ŽINUTĖS.

— Italijos fašistų diktatura panaikino miestų savivaldybes ir vietoje iki šiol buvusių burmistų 7,500 miestuose paskyrė valdžios pastatytus valdininkus, kurie vadinami „Podesta“.

— Londone teisiųjų 12 komunistų vadų teismas pripažino kaltais ir nuteisė 5 vienu metų kalėjimu, o 7 kitus laisvėn.

NAUJAS KARAS KINIJOJE.

Iš Lietuvos Laikraščių

NAUJAS KLAIPĖDOS GUBERNATORIUS.

Tikromis žiniomis lapkr. 10 d. l. e. p. Valstybės Prezidentas patvirtino Klaipėdos Gubernatorium d-rą Joną Žilių. Šis paskyrimas įvyko patiems klaipeidiskiams prašant. Pereitą lapkr. 7 d. buvo įvykęs Klaipėdoje visų lietuvių organizacijų viešas susirinkimas, kuriame vienu balsu nusistatyta prašyti Gubernatorium skirti p. Žilių. Tai bus, rodos, pirmas atsitikimas, kada valdžia atsižvelgė į klaipeidiskų reikalavimus. D-ras J. Žilius yra Lietuvos visuomeni žinomas ir klaipeidiskuose, neskiriant tautybių ir pažiūrų, gana populiarus asmuo. Jis budamas Lietuvos konsulu Klaipėdoje prancuzų okupacijos metu sugabiai mokojo derinti to krašto gyventojų visokeriopus skirtumus. Taipgi lapkr. 9 d. paskirtas Klaipėdos Krašto Gubernatorium Padėjėju Mykolas Štaža, kuris yra šio krašto sumumi nuodugnai ir visapusiškai pažįsta viso krašto įvairius reikalus, todėl klaipeidiečiai labai patenkinti šiomis permainomis Klaipėdos Gubernatoroj.

LAIKRAŠTININKŲ PERSEKIOJIMAI.

Lapkr. 7 d. vakare policijos vado įsakymu, suimtas „Darbininkų Balsas“ redaktorius Januškis. „Darbininkų Balsas“ yra socialdemokratų laikraštis, leidžiamas Šiauliuose. Išėjo vienas numeris. „Lietuvio“ Redaktorė p-lė Ambraziejūtė kalėjimane pereitą penktinį vakarą del pabaudos nesumokėjimo buvo išvesta, bet išbuvus policijos nuovadoj keglas valandas gauta telefonograma, kad del paduoto Kr. Aps. ministeriui skundo baudos vykdymas sustabdomas iki kito nutarimo. „Šiaulių Naujienų“ redaktorius L. Vitkauskas iš kalėjimo paliuosuotas. Vyriausiam Tribunalui pakeitust Šiaulių Apygardos Teismo nutarimą, vietoj 25,000 litų pinigais, pakeista 15,000 lt. vertės turta ir lapkričio 6 d. žinomas visuomenės veikėjas buvęs rusų dūmos atstovu p. Antanas Povylius p. L. Vitkauską išpirkio užstatydamas savo turta.

GALVANAUSKAS PAS CHAMBERLAINĄ.

Londonas. Lietuvos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliojotas ministeris Londonas p. Galvanauskas lapkričio 10 d. turėjo pasikalbėjimą su Didžiosios Britanijos užsienių reikalų ministriu Chamberlainu. Sąryšy su saugumo pakto sudarymu pasikalbėjimas ėjo apie taikos stabilizavimą Europoj bendrai ir rytų Europoj specialiai, paliečiant ir Lietuvos opiausius tarptautinės politikos klausimus.

LIETUVOS DARBININKŲ PADETIS PRANCUZIJOJ.

Atvykę iš Paryžiaus asmenys pasakoja, kad Lietuvos atstovybė Paryžiuje esanti apgulta Lietuvos darbininkų, atvykusių Prancuzijos laudo darbams. Darbininkai reikalauja, kad juos gražintų Lietuvon. Musų atstovybė jau išleidusi visus buvusius jos žinioje pinigus darbininkams gražinti namo.

NUBAUDĖ UŽ KALINIŲ MUŠIMĄ.

Šiaulių Apygardos teismas nagrinėjo Kurtavėnų miestelio (Šiaulių apskr.) vyr. policininkų Sipavičiaus ir Juševičiaus bylą. Juodu buvo kaltinami politinių kalinių kankinimu. Teismo sprendimu Sipavičius liko sasmektas 6 mėnesiams sunkiųjų darbų kalėjimo, o Juševičius — 3 savaitėms paprasto kalėjimo.

TIESIOGINIO SUSISIEKIMO KONFERENCIJA.

Lapkričio mėn. 2 d. Maskvoj prasideda tiesioginio susisieikimo konferencija Lietuva — Latvija — Estija — Rusija. Spalių mėn. 30 d. į tą konferenciją išvažiavo susisieikimo ministerijos deleguoti inž. Landsbergis ir inž. Dobkevičius.

NUGALĖJO VARŠAVA.

Grįžo iš Haagos tarptautinės geležinkelių tvarkaraščiams nustatyti konferencijos Lietuvos susisieikimo ministerijos atstovai, geležinkelių direktorius inž. Sabaliauskas ir inž. Landsbergas. Tokios konferencijos renkasi kas met rudenį ir nustato ateinantiems metams geležinkelių tvarkaraščius tarptautiniam susisieikimui. Šioj konferencijoje nustatytas tvarkaraštis pradedės veikti 1926 m. gegužio mėn. 15 d. Konferencijoje dalyvavo visų Europos valstybių geležinkelių atstovai. Rusija ir Ispanija šių metų konferencijoje dalyvavo pirmą kartą. Tobulinant tiesionigį susisieikimą tarp Rusijos ir vakarų Europos Lietuva radikaliai pakeitė tarptautinių greitųjų ir pagreitintų (NN. 1, 2, 3 ir 4) tvarkaraštį. Nauja tvarka žymiai sutrumpintas kelionės laikas iš Rusijos į vakarų Europos valstybes ir atgal.

UŽUOJAUTA DEL FRUNZE MIRTIES.

Lapkričio 3 d. Lietuvos užsienių reik. minist. vyr. ypatingiems reikalams valdininkas p. Blaveščiūnas atsilankė SSSR atstovybėj ir užsienių reikalų ministerijos vardu pareiškė užuojautos del karo komisaro Frunze mirties.

KĖSINOSI NUŽUDYTI POLICIJOS VADĄ.

Spalių mėn. 25 d. naktį nežinomi asmenys šovė į Panevėžio policijos vado p. Rozmano butą, bet vadas išliko sveikas, kadangi kulkos perlėkė per jo galvą. Sąryšy su tuo suimti du įtariamieji asmenys.

LIETUVIAI LENKŲ KARIUOMENĖJE.

1922 metais buvo perėjėmus sieną Lietuvos pilietis Ramanaukas, du metus tarnavęs karininku lenkų kariuomenėje. Jis tapo suimtas ir perduotas Kariuomenės Teismui, bet teismas pripažino jį nekaltu ir išteisino. Kariuomenės Teismo valstybės gynėjas buvo padavęs apeliaciją Vyriausiajam Tribunalui, bet Tribunalas jo apeliaciją atmetė.

LIAUDIES MOKYTOJŲ PERTEKLIUS.

Teko patirti iš šviet. ministerijos, kad liaudies mokytojų be reikalingo mokslo cenzo daugiau jau nebe priimama. Nes Ministerija nebeturi kur dėti mokytojų su pilnu mokslo cenzu.

NUBAUSTI UŽ PLATINIMĄ NETIKRŲ LITŲ.

Kauno apygardos teismas, išnagrinėjęs bylą del padirbimo ir platinimo netikrų 50 litų banknotų, tris kaltininkus nubaudė po 8 metus sunkiųjų darbų kalėjimo ir vieną 1½ metų sunk. darbų kalėjimo.

PINIGŲ STOKA.

Pinigų rinkoj jaučiama didžiausia pinigų stoka. Vekselių atskaita bankinėse kontorose ir pas privatinius diskontininkus visai sustabdyta. Bankai irgi beveik neišduoda paskolų. Provincijoj yra labai daug protestuotų vekselių.

VĖL IŠMURZINO IŠKABAS KAUNE.

Spalių pabaigoje nežinomi asmens išmurzino derva keliose Kauno gatvėse sveriančius mūrinius blokus.

VĖL NAUJAS ŠMUGELIS!

Kaunas, lapkr. 12 d. — Pilnai patikimų šaltinių žinios skelbia, kad šių metų rugpiučio mėnesio 5 d. buvusio ministerio pirmininko ir finansų ministerio p. V. Petrulio įsakymu išduota valstybės lėšų 2 milijonai litų Prekybos ir Pramonės bankui neva svetimai tvirtai valiutai nupirkti. Tikrinama, kad šitas bankas tuos 2 mil. litų paėmęs iš Lietuvos Emisijos Banko iki šiol nei svetimos valiutos nupirko, nei litus gražino. Taipgi tikrinama, kad Prekybos ir Pramonės bankas gautus be nuošimėjų pinigus įdėjo į kitus bankus ir ima už tai nuošimėjus. Tokiu būdu minimas bankas naudojasi be jokių nuošimėjų net 2 milijonais valstybės pinigų ir daro valstybei didelius nuostolius.

Šitas žygis buvusio ministerio pirmininko ir finansų ministerio p. Petrulio yra niekas daugiau, kaip tik paprastas šmugelis. Jei buvo reikalo pirkti tvirtos svetimos valiutos, tad finansų ministeris privalėjo tatau padaryti pasinaudodamas Emisijos Banko pataravimu, o ne pavesti tokią sumą valstybės pinigų pritaiviniam savo sėbrų bankui, kuris net neturi pilnai solidaus banko vardo ir kaip toks su užsieniu negali atitinkamo finansinio biznio vesti.

Šitas faktas iškeltas net Seime Valstiečių Liaudininkų paklausimu dabartiniam finansų ministeriui ir valstybės kontrolieriui. Matysime ką jį atsakys ponai ministariai ir ką jie mano daryti, kad valstybės lėšų eikvotojus tinkamai sudraudus.

MIRĖ SENA VEIKĖJA IR RAŠYTOJA.

Spalių 25 d. Griezonių dvarely, Panevėžio apskr. mirė Liudvika Didžiulienė, sulaukusi 69 metų amžiaus viena pirmutinių atgimtančios Lietuvos visuomenės ir rašto darbininkė, žymios dalies musų inteligentijos auklėtoja.

PLEČIA VYR. TRIBUNOLĄ.

Nuo sekančių metų pradžios žadama Vyriausiojo Tribunalo sudėtį padidinti trimis nariais ir padalinti jį į du skyrius: kriminalinį ir civilinį. Dabar šią įstaigą sudaro 4 nariai, kurie nagrinėja visas gaunamas bylas.

DIDINS ŽEMĖS MOKESČIUS.

Žemės ukio ministerija patiekė Ministerių Kabinetai žemės mokesčių padidinimo projektą. Tuo projekte

Kaip jau gal pastebėjote iš pažangiųjų Lietuvos laikraščių, kad lapkričio 8 d. Lietuvos universitete juodašimtiški fašistai užpuolė socialius studentus ir deli to kilo universitete muštynės. Šitų juodašimčių tarp buvo ateitininkai ir „Neo-Lithuanijos“ korporantai (pastaruosius pažangieji Amerikos lietuviai gana gausiai parėmė savo doleriais).

Delei šito juodašimtiško įvykio universitete, lapkr. 9 d. įvyko bendras studentų draugijų valdybų posėdis, kuriame dalyvavo „Varpas“, „Kulturos“ burelis, „Zaizdras“ ir kitos pažangiųjų studentų draugijos. Visų vienu balsu nutarta boikotuoti juodašimčius studentus, surengusius tas muštynes universitete. Taip gi bus boikotuojamos ir tos studentų organizacijos, kurios laikys savo tarpe ir globos mušeikas.

Sakoma pačių „Neo-Lithuanijos“ vadų pareiškimu, jie buvo kviečiami į bendrą frontą prieš socialistus, bet prie to nesidėjė ir net užtikrino, kad jie pasirupins tinkamai reaguoti prieš tuos savo narius, kurie dalyvavo tame juodašimtiškam žygyje. Kalbama, kad net ir patys ateitininkai ne visi patenkinti tais juodašimtiškais žygiais. Esą apie 100 ateitininkų studentų sudarė opoziciją prieš kademų diktaturą ateitininkams ir reikalauja sau „nepriklausomybės“ nuo kademų centro diktaturos. Gal gi susipras nekurie ir ateitininkai, kad šitoki juodašimtiški kademų diktaturos įsakymu darbui pačius ateitininkus pažemina viso kulturingo pasaulio akyse.

Kauno Diplomas.

PABRANGO DUONA.

Nuo pusės spalių mėn. Kaune, tolygiai ir kitur Lietuvoje, pabrango rugiai ir ruginiai miltai. Ankščiau 100 kilogr. ruginių mokoėjo 47 litus, dabar už tiek pat moka 57. Duonos kaina proporcionaliai taip pat pabrango.

MIŠKO GAISRAI.

Šiemet buvo 93 miško gaisrai, kurie padarė nuostolių apie 18,000 litų, su naikinę įvairaus amžiaus miško 483 ha ploto. Apie 25% degimo reikalinga iš naujo atželdinti, 15% — tik vietomis, o likusis plotas pats savaime atžels.

SMARKIAI VAGIA MIŠKA.

Miškų sargybai labai sunku apsaugoti mišką nuo sauvalių kirtimų ir ganytųjų žemės mokesčių padidinimo projekta. Tuo projekte

„TEVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tevynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taisyti savą nuožinos. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikinama ir autoriam negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

DIDYSIS VILNIAUS SEIMAS.

Šiomet gruodžio 4 ir 5 dienomis sukanka 20 metų nuo didžio ir svarbaus lietuvių tautoje įvykio — tomis dienomis susirinko Didysis Vilniaus Seimas. Į šį reikšmingą Seimą suvažiavo apie du tukstančiai atstovų iš įvairių Lietuvos vietų — įvairių pažiūrų ir luomų žmonės. Atvyko lietuviai ir iš tolimų Rusijos miestų, taipgi dalyvavo ir Prūsų Lietuvos atstovai. Jie visi suvažiavo, kad jiems rūpėjo Lietuvos ir jų pačių reikalai, kad jiems buvo iki gyvam kaului daėdęs Rusijos carizmas.

Tai buvo svarbiausias įvykis lietuvių tautos gyvenime nuo tų laikų, kuomet Lietuva neteko savo nepriklausomybės. Šitam Seimui susirinkti davė galimybės tas laimingas likimo užsisukimas, kad tuo laiku Rusų-Japonų karo nepasisekimais Rusijai, buvo parbloktą kruvinoji carizmo reakcija.

Įdomu prisiminti tas faktas, kad jau 20 metų atgal lietuvių tautinis susipratimas ir persėmimas demokratinėmis idėjomis buvo nė trupinio nemazėsnis, kaip šiandien yra. Gal buvo net didesnis, nes tuomet visi susipratę lietuviai tikėjo į demokratines idėjas, gerai suprastadami, kad tik tuo keliu einant tegalima pasiekti laimėjimų Lietuvai ir jos žmonėms. O šiandien Lietuvos gyvenimą kontroliuojantieji žmonės savo darbais seka buvusiojo carizmo reakciją, nors ir prisimena retkarčiais, kad jie demokratinėmis idėjų pasekėjais yra.

Šiame Seime lietuvių norai ir reikalavimai pasireiškia priimtose rezoliucijose. Jie nutaria šviestis, jungtis ir stoti į kovą drauge su visomis Rusijos pavergtomis tautomis už savo krašto laisvę, už savo vargingo ir troškaus gyvenimo palengvinimą. Jie pareikalauja demokratiniams pagrindais paremtos Lietuvai autonomijos su Seimu Vilniuje. Reikalauja sujungimo į vieną vienietą visų etnografinės Lietuvos kraštų. Jie drąsiai paskelbia kovą lietuvių tautos priešpaujėtvarkai ir siulo įvesti lietuvių kalbą valdžios įstaigose ir reikalauja tautinių mokyklų. Skelbia reikalingumą palengvinti Lietuvos kaimiečių ir varguolių sunkią padėtį ir kt. obalsius paskelbė — nutarimus padarė.

Nors atgijusi — atsistojusi ant tvirtų kojų Rusijos carizmo reakcija neleidė įkūnyti tų gražių nutarimų

metų — 1918 metais Lietuva pasiskelbia nepriklausoma valstybe. Vadinasi, išsipildo Didžiojo Vilniaus Seimo nutarimas, tik platesne prasme, nes tuomet reikalauta Lietuvai tik autonomijos, o dabar jau ikuinama Nepriklausoma Lietuva.

Prisiminus šitą svarbų istorišką lietuvių tautos gyvenime įvykį, kartu ir liudnamos darosi, kad dar ir šiandien ne viskas įkūnyta gyveniman, ką Dydisis Vilniaus Seimas 20 metų atgal skelbė. Dar didžiama jo nutarimų laukia pilno lietuvių susipratimo, kad juos visoje pilnumoje gyveniman įkūnijus. Buvo reikalaujama sujungimo visos Lietuvos į vieną vienietą su sostine Vilniuje, o šiandien delei pasaulio plėšrosios politikos dar visos trečdalis Lietuvos net su sostine Vilniumi vaitoja Varšavos militaristų verguvėje. Buvo skelbta demokratiniams pagrindais Lietuvos gyvenimo sutvarkymas, o šiandien Lietuvoje viešpatauja ta pati priešpaujė, tokia pati žiauri reakcija, kaip ir Rusijos carizmo laikais. Buvo reikalaujama tautinių mokyklų, o šiandien Lietuvos mokyklos yra tautinėmis tik tiek, kad jose naudojama lietuvių kalba. Savo dvasiškai Lietuvos mokyklos yra lygiai svetimos, kaip ir Rusijos carizmo laikais buvo. Tuomet mokyklose buvo apaštalaujama Rusijos carizmo naudai, o šiandien Lietuvos mokyklose apaštalaujama Romai tarnaujanti klerikalizmui. Grynai tautinių mokyklų Lietuvoje beveik kaip ir nėra ir nebus tol, kol Lietuvą valdys Romai tarnaujanti klerikalizmo klika.

Taigi prisiminus Didįjį Vilniaus Seimą jo 20 metų sukaktuvių dienoje, neužtenka vien pažymėti šitą svarbų įvykį lietuvių tautos gyvenime. Kiekvieno sąmoningo lietuvių pareiga tvirtai pasizadėti visomis išgalėmis remti Lietuvos pažangiąją demokratiją, kad ji galėtų kuogreičiausiai įkūnyti gyveniman visus tuos prakilius obalsius, kuriuos paskelbė 20 metų atgal Didžiojo Vilniaus Seimo dalyviai.

APSVAIIGUS BLAIVYBĖ.

Šiandieninės Amerikos blaivybės apaštalams labai nepatiko, kuomet taip vadinama Moderation Lyga paskelbė, kad pereinamais metais trešiai už girtuoklybę paskelbė 1914 metų laipsnio. Suvedus minimos įstaigos surinktas statistikas tik 457 miestuose pasirodo, kad 1924 metais vien tik už girtuoklybę suareštuota 565,026 ypatos. Sakoma pačiame Vašingtone 1918 metais už girtuoklybę areštuota tik 53 ypatos, o pereinamais metais areštuota net 616 ypatų. Atsižvelgdama į šitas statistikas, kas aukščiau minėta lyga stačiai pareiškia, kad su blaivybės įstatymu pasiekta visiško nepasisekimo, nes girtuoklybė didėja, vietoje mažėti.

Tai yra pilnai teisingas pasakymas. Vienok užsis-

siųjų žmonių karta, kuri pripratus girtuoklybės, išmirs, tai kartu su ja nušėis į kapus ir tie blogieji girtuoklybės papročiai. Esą jaunoji karta suaugęs jau visiškai blaiva ir laisva nuo girtuoklybės ir todėl šiandieninės nelaimės delei įvestos blaivybės esą pilnai pateisinamos priaugančios kartos pasiluosavimu nuo šito pikto. Jei šitokis blaivybės šalininkų tikrinimas būtų teisingas, tai ištikrųjų užsimokėtų su girtuoklybe draugaujančius senius paaukoti priaugančios kartos laimei. Bet ant nelaimės tokis tvirtinimas neišlaiko jokios kritikos.

Visa nelaimė ir yra tame, kad šiandien priauganti karta daugiau girtuokliuoja, negu didžiausio „šlapumo“ laikais. Seniaus jaunai vaikinais ir merginoms girtuoklybė skaitydavo pažeminimu ir gėda, o šiandien „vyriškai išsigerti“ jaunimas skaito garbe ir pasididžiavimu. Kolegijų, net vidurinių mokyklų viršininkai eilėse cilėmis skelbė spaudoje, kad moksleivija — tiek vaikinai, tiek merginos — stačiai skandališkai girtuokliuoja, ko seniaus niekuomet nebuvo. Taipgi šiandien kiekvienai mažiau apšviestų žmonių namai yra virtę bravorais ir smuklėmis. Čionai lygiai girtuokliuoja vyrai ir moterys ir neretuose atsitikimuose net

PERŽVALGA

PHILADELPHIJOS PARODOJE LIETUVA NEDALYVAUS.

Mūsų kaimynė „Vienybė“ redakcijos straipsnyje tarpe kitko paskelbia sekamą įdomybę: „Jau gauname žinių, kad Lietuvos vyriausybė pranešusi savo atstovybei Vašingtone neigiamą nusistatymą į visapasaulinę Parodą, businčią 1926 m. Philadelphiaje. Musų šaltiniai paaiškina, kad Lietuvos valdžia nenorinti aikvoti pinigų suruošimui lietuvių skyriaus toje parodoje, bet patarianti tuo reikalu užsimti patiems amerikiečiams...“

„Tačiau reikia manyti, kad šiuo mūsų visos tautos reikalu, bus ruošiamasi pasinaudoti tiksliai kunigėlių politikai ir jų parapijų sustiprinimui. Yra gauta žinių, kad Philadelphiaje ir kai kur kitur, kunigėliai jau subruzdo patys rengti lietuvių skyrių šioje parodoje. Mat jie jau gavę informacijų, kad Lietuvos valdžia nuo šito dalyko atsisako, todėl ir suskubė prie to rengtis patyloimis, kad nesužinotų ir draugienesikabintų Amerikos lietuvių pažangieji!“

„Kas musų kunigėliams suteikė tas informacijas, kad Lietuva nedalyvaus? Kodel musų augstosios sferos nieko apie tai spaudon neskelbia?“

ir maži kurdikai geria kar tu su savo tėvais. Taigi ir aukščiau minėtos statistikos areštų toli gražu neparodo to girtuoklybės besiplatinimo, kokis šiandien eina paprastųjų žmonių namuose. Seniaus girtuokliavo smuklėse tik vyrai, o šiandien namuose girtuokliuoja kartu ir moterys ir net vaikai!.

Štai kūr ir yra didžiausias pavojus abelnam gyvenimui iš šiandieninės apsvaigios blaivybės Jung. Valstijose. Vietoje įstatymais suvaržyti per daug laisvą svaigalų pardavinėjimą, vietoje laipsniškai visuomenę auklėti prie blaivybės, prievartos būdu norima įvykinti nevykęs įstatymas, kuris vieniems aukso kasyklas atidarė, o kitus nuodytis p. vertė. Net ir priaugančiąją kartą stumia į tos devingalvės hydros — girtuoklybės nasrus.

Blogas, pavojingas ir kiekvienam žmogui žalingas dalykas save nuodyti šiandieninės „munšainės“ nuodais. Bet dar blogesnis ir šimtą kartų žalingesnis visam gyvenimui dalykas tais nuodais nuodyti musų ateities žiedą — priaugančiąją kartą. Jau jei patys tėvai negali apseiti be tų nuodų, tai nors saugokime savo kurdikus, kad bent jie neužnuodytų savo proto ir sveikatos tais pragariškais nuodais.

negu nesąmonė toki klerikalų išikabėjimai. Jei Lietuvos valdonams taip labai rūpėtų valstybės išdas, tai jie nerengytų tokių brangių komedijų, kaip derybos su lenkais, siuntimas į Ameriką valstybės lėšomis kun. Šmulkščio, kuris čionai apaštalavo tik klerikalų partijai ir jokio naudingo valstybei darbo nedirbo ir negalėjo dirbti, nemokėdamas jokios kitos kalbos, apart lietuvių. Panašių Lietuvos valdonų žygių, kurie šimtus tukstančių litų valstybės išdui lėšuoja ir kurie vien jų partijos laimėjimų delei darami, būtų galima šimtais pri-skaiyti.

KLAIPĖDOS GUBERNATUROJ PERMAINOS.

Pasklidus gandams, kad iki šiol buvęs Klaipėdos krašto gubernatorius p. Budrys rengiasi atsistatydinti, vokiečių laikraščiai skelbė, kad gubernatorius atsistatydina delto, kad jis nepritaria Lietuvos klerikalinės valdžios politikai Klaipėdos krašte ir todėl nenorjis imti ant savęs atsakomybės už tą politiką, kurią Kauno ponai esą pasiryžę vesti Klaipėdos krašte. Vienok „KL Žinios“ įdeda savo bendradarbio pasikalbėjimą su p. Budriu, kuris paklaustas, ar atsisako nuo vietos vien tik dėl sveikatos stovio, atsako:

„Taip; jokių kitų motyvų aš neturiu. Ypač kokių tai kontroversų tarp mano valdžios ir manęs, kurie būtų galėję mane priversti atsisakyti nuo einamų pareigų ir apie kuriuos spėlioja kai kurie vietiniai laikraščiai, nebuvo ir būti negalėjo. Galui pasakyti, kad aš su Klaipėdos kraštu esu suaugęs ir kad man visuomet rūpėjo jo gerovė. Bet niekuomet nenustojau stovęs pirmo eilės valdininkumu. Nuo partijų gyvenimo čionai Klaipėdoje ir Kaune laikias nuostatai ar griežčiau būti neitra-

ŽMONIŲ SVEIKATA. Šį skyrių veda DR. E. G. KLIMAS, (Medicinos instruktorius Temple Univ.). 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa. Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

Sveikata yra brangiausias turtas. Kuomet jos neteksi, tai joki pinigai, nė briliantai negalės naujos nupirkti. Dabok ją.

VIDURIŲ KIETĖJIMAS. Rašo Dr. A. Montvidas.

Aptiektoj nėra nė dešimtos dalies vaistų kitoms ligoms, kiek yra vidurių liuosavimui. Skystimai, tirštimai, pilės ir kas tik ne. Aptieka liktų pustūsti, jeigu išnešti vidurių liuosavimo vaistus. O kiek dar patys žmonės turi „išradę“ visokių naminių vaistų tam pačiam tikslui? Amerikoj viduriai kietėja — tai konstipacijos šalis. Daugeliui net vaistai nebegelbsti ir tokie žmonės tampa kankiniais arba „mučelninkais.“ Vidurių kietėjimas atima sveikatą, gamina ligas, daro kuną palankiu ligoms, daro žmogų susnudušiu, erziu, pesimistišku, surugusiu, be jumorio. Pasikalbėjęs su žmogum neretai nori jam pasakyti: „Išgerk Tamsta ricinos prieš susitiksiant žmogų.“

Vidurių kietėjimo priežastys.

Kodel viduriai kietėja? Atsakymas lengvas, bet ne trumpas. Priežasčių yra daug. Pas vieną žmogų kietėjimas pačina nuo vienokios, pas kitą nuo kitokios priežasties. Gali būti pas tą patį žmogų daugiau, negu viena priežastis. Viduriai gali kietėti nuo netinkamo maisto, prasto gromulavimo, skrandžio raumenų susilpnėjimo, išėigos iš skrandžio į žarnas susiaurėjimo, žarnų raumenų silpnumo, chroninio skrandžio, arba žarnų įdegimo, opų skrandy arba žarnose, skrandžio ir žarnų nu-puolimo žemyn, atsiradusių plėvių aplink žarnas veržimo, naviko arba išpurpusios gyslos žarnų stėgimo, nenormalio virškinimo syvų varvėjimo, nesilaikymo papročio išėiti laukan reikalui atsiradus, ipročio imti vaistus vidurių liuosavimui, nenormalio nervų veikimo ir tt. Kaip matote, priežasčių visa litanija. Netoli visos jos gali būti prašalintos. Apie tulas jų pakalbėsime skyriumi.

Netikęs maistas.

Nesuteršto vaistais maisto mieste lengva gauti. Chemikalai vartojami su laikymui maisto nuo puvinimo ir rugimo. Jie kunui nereikalingi ir šiek-tiek kenksmingi, ypač dažai maisto pagražinimui ir pirkėjo apgavimui.

Tačiau ir nesudarkytas maistas turi būti imamas tinkamomis proporcijomis ir tinkamoje kokybėje. Mes nutolome nuo paprastų, natūralių valgių. Civilizacija juos per daug išvalo, išskirsto, nuvalo ir prirengia. Patobulinti maltumai nutrina nuo javų žievę, išima iš miltų sėlinas, į dėžes sudedami vaisiai be lupynų ir sėklų, mėsų plėvės, sausgyslės ir kremzlės išmeta-

nusistatę prieš Centro valdžią arba kokias tai partijas, viciai be jokio pamato. Dar kart pabrėžiū, kad aš geidžiu atsistatydinti vien tik del blogo sveikatos stovio.“

MUSTYNĖS LIETUVOS UNIVERSITETE.

„Liet. Žinios“ praneša stačiai pasibaurėtiną sekamą įvy-

mos, mes patys saugojamės, kad nesuvalgius ką su lupynom, sėklom ir sriogom. Tankiausiai perkame ir valgome gryną maistą. Liekanų gryname maiste maža, o žarnos turi apie 30 pėdų su viršum ilgio ir norint, kad liekanos tinkamai eity laukan, jas reikia pripildyti. Grynu maistu negalima pripildyti, nes žmogui būtų per daug ir tuomet jis eity laukan grynu maistu. Paėmus valgio, kiek kunui reikia, žarnos pasilieka netoli tuščios. Jos nepajėgia maisto vartyti tolyn. Žarnos turi laiko iščiulpti iš jo visą skystį ir mažas liekanų kiekis tampa kietas. Tuomet joms da sunkiau slysti žemyn.

Kas daryti, kad taip neatsitiktų? Aišku, kad reikia imti maisto, kuriame yra daug liekanų. Imti ir daug skystimo, kad žarnos nespėtų jo iščiulpti. Skystimas atskiedžia kune ir nuodus ir greitai išėina laukan su jais. Stambiosios maisto dalys, apart tapimo liekanomis, dar turi naudingų kunui medžiagų, vitaminų, be kurių kunas susidaro ir iš kalkių, ir fosforo, ir geležies, ir degio, ir nitrogenu, ir anglio ir daug kitų elementų. Visų jų maiste turi rasti. Vienokio maisto valgymas skriaudžia kuną. Kad gavus visų reikalingų elementų ir vitaminų, reikia imti marga, visokiariopą maistą. Vieni užsimano būti sveiki mėsos nevalgymu, kiti vien tik mėsos ryjimu, treti vien tik augmenimis. Visokis maistas sveikam žmogui yra geras, kada valgomu sa saiku. Bet jis turi būti maišytas.

Maisto priruošimas irgi turi svarbos. Žali daiktai yra geri, bet ne viską žalią žmogus gali valgyti. Lai bando kas maitintis žaliom bulvėm, kurios keptos ir virtos yra geras maistas. Ugnį žmogus naudoja nuo neatmenamų laikų maisto suminkštinimui, skonio pagerinimui, lengvesniam suvirškinimui, tulų nuodų neutralizavimui arba išėimui, nuo puvinimo ir rugimo apsaugojimui. Gyvenimo aplinkybės ir paties žmogaus sistema jau yra tokios, kad be karšėio vartojimo maistui jis neapsieis. Tame yra daug ekonomijos, daug patogumo ir sveikatai palaima. Tik reikia mokėti maistą priruošti taip, kad virškinimas netaptų sutrukdytas. Reikia žinoti, kokius maistus karštis sugadina, todėl ten jo nevartoti (pav. pieno virinimas), kokius jis pataiso (pav. bulvių kepinimas ir virinimas), reikia nenašyti į kruvą tokių maistų, kurių sumaišymas trukdo virškinimo syvus veikti į jį (pav. riebalai apvėlę krakmolus neprileidžia veikti syvus, kurie veikia krakmolus). Riebalai (ypač taukai ir aliejai) ir yra veik vienintelis maistas, kurio reikia stengtis nenašyti su kitais maistais. Todėl taukuose, svieste ir aliejuose šutintos bulvės, blynai ir kiti daiktai nėra lengvai virškinamas maistas. Paskui ir tarp mėsų, daržovių, javų ir vasių randasi vieni, kurie lengvai pasiduoda virškinimui, kiti sunkiai. Pasirinkti juos reikia sulyg sveikatos ir amato. Sunkų fizinį darbą dirbanti, ore bumanti ir sveiki žmonės gali nesibaidyti sunkiai virškinamų valgių. Lėtas kepinimas ir lėtas virinimas daro maistą lengviau virškinamu.

(Daugiau bus)

lime pasižymėjo teismo sekretorius Juozas Steponaitis (Neo Lietuvos) korporacijos REVOLVERU ir Rankus. Be to ateitininkų ir korporantų gaujose galima buvo pastebėti stud. Kazlą (teismo kandidata) ir politinės policijos viršininką Račį.

„Vėliau atvyko policija, bet tuojau apledo universitetą. Galop atėjo rektorius pr. Avižonis ir prorektorius prof. Biržiška ir jų pastangomis riaušės buvo likviduotos.“

Anglo Kelionė į Lietuvą

Rašo V. K. Račkauskas.

(Tęsa)

Stabmeldybės liekanos.

Krikščionių simbolas ant stabmeldžių kalno, stabmeldžių ugnis prieš apsviestą kryžių: tas keistas kontrastas yra taip ryškus Lietuvoje net šiandien, kad verta būtų pasakyti ką nors apie tą senovės tikybą, kurios lietuviai dar laikėsi ilgiau po to, kaip Vakarų ir Pietų Europos žmonės priėmė krikščionybę.

Faktiniai, tai yra arijų tikybos atskala, ir Lietuvos mitologija nelabai tesiskiria nuo skandinavų ir senovės graikų mitologijų. Pasaulis — tai vienuma, ir jos siela, arba gyvybės davėjas, buvo Viešpats, lyg ir žydų Jehovah. Viešpats gyveno mažame namelyje toli danguje; nors jo namelis paprastas ir nedidesnis už kaimiečio griūtį, tačiau viduj viskas auksas ir šviesybė.

Viešpats sutvėrė pasaulį ir pirmuosius žmones, lietuvių vadinamus Dieduką ir Bobutę. Pasaka sako, kad Diedukas turėjo žiną, o Bobutė pupą. Tuos grūdus, kurie dar skaitomi vyriškosios ir moteriškosios lyčių emblemomis, šitie žmonių rasės pirmtakai pasodino (del jiem patiems težinomy prietasčių) po savo lava, ir štai žinai su pupa pradėjo smarkiai augti. Jie peraugo per lovą, per stogą ir pasiekė dangų.

Diedukas su Bobute, dideliu narsuoliu, lipo šitais stebuklingais stiebais ligi pasiekė dangų, kur gyveno Viešpats. Viešpats leido jiems buti savo namuose. „Galite miegoti prie pečiaus“, jisai tarė maloningai, „darykit sau kas tinka, tik nelieskite mano tešlos pečiuje.“

Jiedu prižadėjo klausyti, bet Bobutė negalėjo užmigti visą naktį; prikėlus savo vyrą, prašė valgyti (matai, kaip neatnargios buna negalinčios užmigti moteriškės), ir jis, kad ją nuraminus, atvežė bliudą, ir tešla pradėjo bėgti per grindis ir lauk iš namų. Bobutė nusivijo, bet negalėjo sustabdyti; vidurnaktį tešla pati sugryžo.

Viešpačiui netiko šios mirtinių žmonių porėlės nepaklusnumas; kitą naktį jis pasiuntė juos miegoti į daržinę, uždraudęs šiuo kartu paliesti jo vežimą. Bet ir vėl Bobutė negalėjo įveikti savo žingeidumo, įsilipo vežimam, ir šis pats, nieko netraukiamas, leidosi riedėti aplink daržinę ligi vidurnakčio, ir tuo laiku ant žemės buvo žaibai ir griausmas.

Kitą naktį liepė nepaklusniai porėlei miegoti darže ir šiuo kartu uždraudė skinti jo obuolius. Bet aišku, ir šituo kartu pagunda buvo neįveikiama, kai tik palietė vieną obuolį, visi obuoliai nukrito, ir obelė liko nuoga. Po šito atsitikimo Viešpats jau nenorėjo pakęsti tu tvarkos ardytojų ir liepė jiems gryžti atgal žemėn. Atėjusiu prie stebuklingų stiebelių, neberado jų, tad pradėjo vyti šiaudų virves ir leidosi savo kelionėn žemėn. Bet virvės buvo per trumpos ir siekė tikrai debesų; nusiminusiu Diedukas su Bobute paleido virvegičius ir nu-puolė į purvyną, kurin įsmigo ligi kaklui.

„Sirdelė“, vaičio Bobutė, „nei kojos nei rankos nepajudini, ir tu pats bėdoje. Kaip gi mes iš čia išsikapanosim?“

Vyras taip piktai jai atsakė, kad man rodos, jisai turėjęs tikro aičių kraujo gyslose. „Palauk“, jis sušuko, kai galantas, „eisiu namo, atsinešiu spatą, ir abu mudu iškasiu iš purvyno.“

Viešpačiui sutvėrus žemę, pasirodė pasaulyje saulė, mėnulis ir žvaigždės: tai buvo dievaitis. Saulė buvo ir dievė ir dievaitis, bet mėnulis visados buvo

vyras; jis įsimylėjo ir rytmečiu žvaigždę-dievę Aušrinę; Perkunas už tai labai supyko, paleido žaibus, kurie ir sukapojo mėnuli į šmotus, — štai, del ko šiandien matome danguje mėnuli šmotus.

Be Perkuno, kurs, matyt, buvo galingiausias dievas, buvo dar žemės dievaitis, Žemininkas, su savo žmona, Žemina; Patimpas, vandens ir žemės gyvybės dievaitis; pragaro dievaitis, Patela, primėnas Pluto (kaip Perkunas primena Zeus'ą) ir jo Giltinė, mirties pasiuntinys, parodoma, kaip skeletas su piatuvu.

Kiekvienas dievaitis, tai savo rūšies Departamento Direktorius; jisai prižiūrėdavo visą pulką mažesnių dievaičių. Perkunui, pavyzdžiui, priklausė Šaltis, šalnos dievaitis, ir ugnies dievaitis Gabija; net ir šiandien lietuviai kaimietis padaro kryžlaus ženklą ugniaivietėj pelenuose ir atgieda keletą žodžių Gabijai, kad saugotų juo namus nuo ugnies; griausmui griaujant ir žaibuojant, jisai persižegnoja ir sako „Žiurėk, Perkunas pyksta“.

Visos jūros, upės, visi ežerai ir kalnai turi savo dievaičius. Yra miškų dievaitis ir gėlių dievaitis, bet kiekviena medžių ir gėlių rūšis turi dar ir savo patronus dievaičius. Buvo paukščių dievaitis, gyvulių ir žvėrių dievaičiai, bet erelis arba varna taip pat jau turėjo savus dievaičius; avis, ir karvė, ir bitė — irgi turėjo savo dievaičius. Tai buvo paprastas gamtos personifikavimas — pasaulio vaikų tikyba — bet ji nebuvo tikrai gamta aprėžta. Kiekvienas amatas, kurliai, siuvėjas, kalvis ir kt. turėjo savo dievaičius; kiekviena pilis, miestas, kiekvienas apskritys turėjo dieš valgyti (matai, kaip neatnargios buna negalinčios užmigti moteriškės), ir jis, kad ją nuraminus, atvežė bliudą, ir tešla pradėjo bėgti per grindis ir lauk iš namų. Bobutė nusivijo, bet negalėjo sustabdyti; vidurnaktį tešla pati sugryžo.

Mirusiųjų kumai eidavę pas Patelą, požemio dievaitį, kurs mažus mažiukas senas žmogelis ilgą barzdą; bet lietuviai tvirtinai tikėjo sielų transmigracijai traukiamas, leidosi riedėti aplink daržinę ligi vidurnakčio, ir tuo laiku ant žemės buvo žaibai ir griausmas.

Budą, Kas teisingai gyveno, galėjo tikėtis dar geresnio gyvenimo; žuvę mušyje turėjo daugiau šansų avansuoti busimoje reinkarnacijoje; yra patetiška maža pasakaitė apie lietuvaitę merginą, kuri, negalėdama ištekėti už savo mylimojo žvejo, pasiskandino, kad galėtų pasukti į žemę, įputi į jo tinklą ir tuo budu susivienyti su žmogum, kurį ji mylėjo.

Senovės Lietuvoje buvo gerai suorganizuotas sistemas kunigų — kryvių, turėjusių didelės įtakos į žmones; jie budavo nuo kudiškystės lavinami kunigijai ir neturėjo teisės vesti moteris; būdavo dalimi buvo priežiūra žaliųjų, rupusių ir karvelių. Be kryvio buvo dar vaidyla; tai buvo kombinacija kunigo ir trumbado, keliaudavusio po visą kraštą, atlikinėjant stabmeldžių apeigas ir pasakojant senovės karžygių darbus. Buvo taipjau ir kunigės, vaidelystės, kurių pareiga budavo daboti šventąjį ir amžinąjį ugnį ant apvalo akantės aukuro; jos primena senovės Romos merginas vestales.

Stabmeldžių aukurai paprastai budavo prie aržuolo, — toks aržuolas, trenktas žaibo, budavo skaitomas ypatingai Perkuno numylėtas — vėliau aukurai budavo apsupami dviem ar tri-

su lietuvių tautos pradžia. Sako, kad Lietuvos patricijų pirmtakumas buvęs Palemonas; jo kilmė nežinoma, sako jį atėvo žinomos. Kartais vyriausias kunigas budavo pažėidžiauką peiliu į širdį ir surenką jos kraują ant audeklo, kurs vėliau budavo sudeginamas; kartais budavo deginama širdis arba ir visas galvijus, giedant himnus, apeigoms pasibaigus.

Tautos Lopšis ir Smalininkai. Stabmeldžių kunigų akmens aukurai siekia prie-istarinį laikų, ir pilimai abiem Nemuno krantais tiekia archeologams labai plačią dirvą, nes dar yra abejonių sulig jų amžium. Mažiukas miestelis Barkas, netoli Vėliuonos, turi tradicinių ryšių

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

APSVIETA — GALINGIAUSIS GINKLAS.

Kas kardu kovoja, tas nuo kardo miršta.

Šis išsireiškimas senovės gadynėje buvo realiu veiksmu, kuomet kovoje buvo vartojamas kardas savo priešo nukovimui. Bet dabar jau atgyvenęs savo dienas paliko liaudies lupose tik kaip prilyginimas. Šiame, taip vadinamam civilizacijos amžiuje, su naujo išradimo mašinomis, kanuolėmis, nuodijamais gazais, elektro vielomis, aeroplanais, submariniais ir įvairiomis sprogstančiomis medžiagomis, priešas priešą nužudo pirmiau, negu vienas antrą gali susitikti. Jei šiandien kareivis turi prisijuoęs kardą, tai tik dekoracijos tikslais — tik tam, kad prie dekoruotos mandieros geriau pritiktų kepurė su žvaigžde.

Taigi, padarius tą pareiškimą „Kas kardu kovoja, tas nuo kardo miršta“, norime padaryti palyginimą kitame išsireiškime.

Kas knygą naudoja, tas kardo nebijo. Pasaulis be knygos! Kaip keistai atrodytų, kaip ypatingai skamba ausyje toks išsireiškimas! O vienok, ar tankiam mes apie tai pagalvojame, kokis tas pasaulis būtų, jei mes neturėtumėm knygų, neturėtumėm laikraščių. O buvo tokia gadynė per ilgus amžius, kuomet žmonės, kaip ir kiti žemesnės rūšies gyvunai, neturėjo mažiausios nuovokos apie knygas, ar litu kokiū ludu perdavimui vieni kitiems žinių.

Kalbant apie tukstančius metų atgal, prieš civilizacijos amžius, kuomet žmogus maž kuo skyrėsi nuo paprastų žvėrių supratime, pažiūrėkime į mūsų gimtąją šalį Lietuvą, kaip senai mums, lietuviams, yra žinomos knygos? Einant į Lietuvos kaimus šimtą metų atgal ar daug rasime žmonių, kurie mokėjo skaityti? Dar ir šiandien rasime nemaža tokių kraštų, kur žmonės gyvena be knygų. Ar maža rasime Lietuvoje tokių žmonių, kurie nemoka skaityti nei rašyti? Ar maži rasime čion, Amerkoje, tokių namų, kad visame name nerastum nei smulkiausios knygelės, o kituose namuose kad ir atrasi knygų, tai nerasi žmogaus, kad kas jas skaitytų, nes žmogus per agento įkalbėjimą nusipirko knygą, tai jei nesiranda stuboje mažų vaikų, tai knygą ir stovi kur ant lentynos dulkmėmis aplkota.

Pastudijuokite ką reiškia knyga! Pasvarstykite kokią ji žmogui naudą suteikia! Žmonija pažengė progreso link ir tuos kelis šimtmečius nuo išradimo spaudos daugiau, negu per tuos tukstančius metų pirm spaudos atidengimo.

Mes šiandien kalbame apie civilizaciją, apie išsivystimą žmogaus proto, apie intelektą; didžiojamės stebuklingais išradimais, o tikrai pasakius, tai šių dienų civilizacija yra tik didikis vystyklus, palyginus praeitus amžius. Vienok jau daug daugiau yra padaręs pažangos tas kudikis per tuos kelis šimtmečius, negu praeities amžiai. Civilizacija yra išaugusi iš tų senovės amžių. Kinija, Indija, Babilonija, Egiptas, Palestina, Graikija, Roma ir kitos šalys prisidėjo prie dabartinės modernios civilizacijos. Bet didžiausia pažanga pasireiškė tik tuomet, kaip atrasta spauda ir pradėta skleistis, platinti knygos žmorijos tarpe, kuomet pradėta spausdinti rankvedžiai ir įvesta sistematiškas mokymas. Žodžiu, civilizacija pradėjo klestėti tuomet, kai apsvieta pradėjo barstyti savo saulėtus spindulius po tamsius žemės kampus.

Priežodis sako: „Kokiam suole sėdi, tokią ir giesmę privaliai giedoti“. Neveltus šis išsireiškimas, nes kiekvienas suprantam, kad nuėjus į bažnyčią, kortoms nepritinka lošti. Taigi, kokioje gadynėje gyvenam, privalome taip elgtis, kad pritikume prie kitų žmonių. Mes gyvename progresyviėje šalyje, kur žmonės turi progos šviestis, skaitydami knygas; tie žmonės, kurie įvertina knygą, visomet stovi priešakyje kitų. Jei tu, brangus broli, nesikaitai, tai reiškia tu negiedi tos giesmės, kurią kiti šios šalies gyventojai gieda ir jeigu atidarai burną, paleidi nelavintą balsą, tavo gaida nepritaikoma prie kitų sutartinės giesmės. Tavo balsas išsiskiria iš harmonijos, pasigirsta jis laudiniui ir tuomi tave vadina tie, kurie sutartinai, suderintais balsais gieda. Be atatinamo apsiskaitymo tu esi atsilikęs.

Apsivietę žmonės kovoja už geresnes gyvenimo sąlygas. Tu esi atsilikęs, silpnas, negali pasakyti, kad nesibijai kardo, nes neturi jokio ginklo kovai. O kas knygas skaito, tas kardo nebijo.

Štai Tėvynės Mylėtojų Draugija tik ką išleido „Pasaulio Istoriją“; knygą verta tiek aukso, kiek pati sveria. Ten tu atrasi teisybę iš kur pats paeini, sužinosi tokius dalykus, apie kuriuos tau nei sapne neprisipavavo. Sužinosi kas tai yra evoliucija, už kurį tai mokslą aukštosios mokyklos mokytojas T. Scopes per porą savaitių buvo tardomas teisme Dayton, Tenn. Kreipkis prie T. M. D. vietinės kuopos bile nario, o tau bus nurodoma kur ir kaip gali įsigyti tą knygą dovanai, pastojant T. M. D. nariu.

Už Barko, ties Skirsnemune, upės išvaizda pasikeičia, ką liudija ir miestelio vardas; jį čia platesnė, žemesniais krantais, glesnė ir ne taip greitai. Kitas miestas yra Jurbarkas, ant Juros upės; jį pavadinta taip dėl to, kad pavasarį ji užlieja, kai jura, visą aplinkinę.

(Daugiau bus)

Šviesplaukė Undinė

Pabaltės Pasaka.

Keletą metų jaunas žvejys Simas Puta plaukiojo tolimosiose pietų jurose jureivų. Pagaliau jis grįžo į gimtąjį kaimelį Pabaltėje. Buvo tada vasara Simas daug privargo tarnaudamas jureiviu ir todėl kiek laiko nutarė nieko nedirbti: neplaukti su draugais žvejais žvejoti, neužti kaimo vakaruškose. Ištisomis dienomis gulėjo jis sau vienui vienas smėlių kopose jūros pakrašty ir žiūrėjo į jurą, lyg ko ten ieškodamas. Jo dažnai klausė, ko taip atydziai stebis į jurą, bet jaunas jureivis ir pats negalėjo to išaiškinti.

— Žiuriu, — sako, — kad ramiau ir linksniau nuo to daros.

Jį vertė dirbti, kad išsklaidytų savo liudėsius, bet darbas Simui visai nesisekė. Ir paliko jį ramumoje, manydami, kad karšta pietų šalies saulė išdžiovinu jo smegenis.

Kartą vakare sėdėjo Simas pačiam pajury ir žiūrėjo į skęstančią jurų platumoje saulę. Dieną putė stiprus rytų vėjas ir jurą nerimavo: putojo, užė ir didelėm bangom plovē smėlėtus krantus. Vos tik užgeso vandens paviršiuje paskutinis nusileidusios saulės spindulėlis ir ilgi šešėliai paslėpė tolumą, Simas pamatė gana toli nuo krašto tarp bangų mažutę salą, kurios niekad ten nebuvo. Nustebeš žiūrėjo jaunuolis ir tą mažutį, taip netikėtai atsiradusį, žemės gabalėlį. Bet dar didesnis buvo jo nustebimas, kada pamatė, kad salelėje kas tai gyvo kruta. Geriau išžiūrėjęs, pažino, kad tai esanti mergelė. Ji buvo nepaprastai graži. Lengutis kaltas rubas dengė jos kūną ir plevė savo nuo vėjo.

„Undinė“, pamanė Simas ir apsidžiaugė žvejai tiki, kad pamatytį undinę — laimė. Bet čia Simas pastebėjo, kad mergelė stovi stačia kietoje žemėje. Undinės stovėti negali: vietoje kojų jos turi žuvis uodegą.

Nusigando jaunas jureivis, o mergelė stovi ramiai ir žiuri į jū pusę. Kiek atsipekėjęs, Simas šoko į mažutį laivelį ir ėmė irtis arčiau salos, arčiau stebuklingos mergelės. Jį traukė tos mergelės nežemiškas grožis ir mintis, kad, ji gali žūti juroje.

Kuo arčiau prie salos plaukė jaunas jureivis, tuo neaiškiau galėjo žiūrėti salą ir mergelę. Vėliau jis jau net ėmė abejoti, ar iš tikrųjų yra toji sala ir ar tikrai stovi joje mergelė, o ne baltos putos putoja. Priplaukęs prie tos vietos, kur jo apskaitliavimo tikrai turėtų būti matyta sala, jis rado tik baisiai šelstančias putojančias bangas. Ilgai dar plaukiojo Simas vienon ir kiton pusėn, bet salos nebuvo.

Nusiminęs, nepatenkintas grįžo Simas į sausumą. Bet nespėjo jis žengti koja ant kranto, kaip vėl pamatė juroje mažutę salą ir joje mergelę. Gerai akimis išmatavo tos salos atstumą nuo krašto ir vėl pilnas vilties nuplaukė į jurą prie mergelės. Bet pasikartojo tas pats, kaip ir pirma. Regėjimas palengva pranyko, vos jis arčiau priplaukė, o grįžęs sausumon, Simas vėl aiškiai matė stebuklingą salą ir mergelę.

Simas vos tik neverkė iš apmaudos. Pavargęs jis krito į dar šiltą smėlį ir gulėdamas mastė, ką jam daryti. Buvo labai šilta ir tvanku. Jo kūnas buvo taip sukaitęs, kad jis negalėjo daugiau iškęsti ir nutarė išsimaudyti.

Bangos meilingai jį apglėbė ir iš kranto atvėsinu jį karštį. Tik umai pajuto, kad koki tai jėga traukia jį į dugną. Norėjo atsigrįžti ir plaukti į kraštą, bet negalėjo: kaip jis ne dirbo rankom ir kojom, kaip nesistengė, bangos jį vis traukė į jurą. Nusigandęs jau ruošė mirti, bet umai, didelė banga jį pakėlė ir jis aiškiai pamatė netoliese salelę ir joje mergelę. Dabar jau jis kiek galėdamas greičiau plaukė salelės linkui. Bangos jam irgi padėjo ton pusėn plaukti. Nespėjo Simas keletą kartų mostelėti rankom, kaip buvo jau prie pat salelės, bet mergelė kaip tik tuo pat laiku dingo juroje. Apsidairęs, Simas pastebėjo, kad naktis baigėsi ir saulė jau kilo rytuose iš tolimųjų jūros pakraščiu.

Privargęs, sujaudintas sėdėjo Simas mažoje salelėje ir dairėsi krašto. Bet veltui jis žiūrėjo — žemės nesimatė. O juk jis negalėjo nuplaukti taip toli, kad aukštos pusim apaugusios kopos galėtų pranykti iš akių.

Sėdėjo jureivis smėlyje, bangos užė ir šelo aplinkui. Jis mėgino vėl šokti juron ir plaukti į tą pusę, kur turėtų būti kraštas, bet smelio salelė jį lyg priižo prieš savęs ir, rodos, kad nematomos rankos traukia jį šalin nuo vandenio. Baimė gimė jaunuolio širdyje ir jam pasidarė ilgu sausumos ir žmonių. Valandos plaukė, o jis vis sėdėjo susitraukęs smėlyje ir nematė aplinkui jokio gyvybės reiškimo — nei laivo burių, nei žuvis. Viešpatavo mirties ramumas, ir kad ne jūros užimas, atrodytų, kad Simas uždyrtas vandeniui karste.

Labai stebėtina, kad Simas, visą dieną sėdėjęs saloje, nejuoto bado ir troškulio. Taip pat nebuvo ir šalta, nors vien šlapiais marškiniais apsilvilkęs buvo.

Saulė leidos į vakarus. Jura nurimo, ir tik prie salelės vanduo užė, lyg bangas kelė kaž koki paslaptinga jėga. Išžiūrėjęs, tose bangose Simas pamatė plaukiojančius kaž kokius padarus. Žmonės — ne žmonės, žuvis — ne žuvis. Jie žaidė, plaukinėjo vandenį, sukos lyg linksnam šokyje, vaikė viens kitą. Simas ilgai žiūrėjo į juos ir pagaliau įsitikino, kad tai yra vyrai, moters ir vaikai, tik vietoje kojų visi turi uodegas. Tom uodegom jie linksmai pliaušė vandenį, kad vanduo tyško aplinkui ir putojo. Kartais tie padarai atsigrįždavo Simo pusėn ir žiūrėjo į jį. Tada ir Simas aiškiau matė, kad jie visi žaliaplaukiai ir žaliaakiai; moters ir savo plaukus turėjo išpynusios jūros gėlių vainikus, gintarą, blizgančius akmenėlius ir jūros žvaigždės.

Simas irgi užsigeidė kartu su undinėm pažaisti vandenį ir norėjo šokti juron, bet pamatė, kad viena undinė duoda jam ženklus, jį perspėdama. Jis pažino, kad tai yra toji pati mergelė, kurią jis matė saloje. Tai buvo nepaprasta undinė: jos plaukai buvo šviesūs ir dengė visą jos kūną, žuvis uodegos jį neturėjo ir baltos mažutės kojytės matės iš po ilgų plaukų.

Saulė jau nusileido, ir nespėjo jos paskutiniai spinduliai paskęsti juroje, kaip stebėtini jūros gyventojai išplaukė į vandens paviršiu, užganėdinti ėmė kvėpuoti tyru ir vėsiu vakaro oru ir suptis bangų viršūnėse. Tik šviesplaukė undinė, kurią labiausiai Simas norėjo arčiau pamatyti, liko po vandeniu ir jos veidas atrodė miglotas, neaiškus.

Iš lengvo temo. Jūros žmonės pavargę bežaisdami, ir vienas po kito pranyko gelmėse. Bangos aplink salą nurimo. Simas sėdėjo prie pat vandenio ir pasilenkęs žiūrėjo į jūros gilumą.

Atėjus pusiaunakčiui, jis išgirdo vandenyje kaž kokius ne aiškius garsus, lyg dejavimą ir verksmus. O jura rami ir nė viena mažutė bangelė ne drumstė stiklinio jos paviršiaus. Ir vėl Simui užsinorėjo šokti juron, bet iš vandens umai iškilo šviesplaukė undinė ir liudnu balsu pasakė:

— Jei tu ligi saulės pasirodymo šoksi į jurą — pražūsi. Šiandieną diena sulysgta su naktimi ir visas pasaulis pilnas stebukly. Patekęs į jurą, tu turėtum išgyventi joje su jūros žmonėmis šimtą metų, kaip ir aš gyvenau. Bet aš, pragyvenusi jūros vandenyje šimtą metų, pasenau tik vienais metais, todėl, kad jūros žmonės šimtą kartų lėčiau ir ilgiau gyvena, kaip sausumos.

— Kas gi tave, gražuolė mergelė, užburė? — paklausė Simas ir didelė užuojauta girdėjos jo balse. — Kaip tu pakliuvai į jurą?

Šviesplaukės undinės mėlynose akyse sužibo karštos ašaros ir jį papasakojo Simui savo gyvenimo istoriją.

— Man buvo septyniolika metų — pasakojo undinė. — Buvau linksma darbšti, ir todėl daug kam iš mūsų kaimo jaunuolių širdis paveržiau. Su jais buvau meili, nepuiki, bet nemylėjau nė vieno. Paskui atsirado vienas — ir aš jį nepaprastai karštai pamylėjau. Jis buvo jureivis ir vadinos Simas Puta.

— Viešpatie!.. — sušuko nustebeš Simas: — tai juk mano vardas!.. Bet mano dieduko ir mano tėvo dieduko irgi buvo toks vardas, kaip ir jo senuolio, kuris tur but tai buvo mano pradiedukas. Jis buvo jurininkas, kaip ir aš.

— Tur but, taip, — atsakė undinė. — Tu, kaip du vandens lašai, panašus į jį.

— Keistai!.. — stebėjos Simas. (Daugiau bus)

S. L. A.
ANTRAS AUKSINIS
KONKURSAS

SLA. ORGANIZATORIAMS
PATARIMAI

DAR VIENAS PA-
VYZDIS.

Jau pereitame straipsnyje minėjome, kad gyvais pavyzdžiais iš gyvenimo lengviausias budas žmonių įtikinimui. Vienok mažas skaitliu SLA. organizatorių naudojasi tuo svarbiu įrankiu — gyvų pavyzdžių rodytu. Tuo tarpu beveik kiekvienas organizatorius skundžiasi nepasisekimais.

Ypač tas nusiskundimas girdisi jaunuolių prirašymo prie SLA. klausimu. Nekartą organizatorius praneša Centru, kad jų kolonijoje stačiai negalima gauti vaikų į SLA., nes esą kuriuos lietuvius tik užkalbinti, kad prirašytų savo vaikučius prie SLA., tuojaus gauni atsakymą, kad mūsų vaikai jau senai „išsiūryti“.

Netenka nė trupučio abejoti, kad mūsų organizatoriai kasdien susitinka su šitokiais atsakymais. Vienok mūsų jau pažįstamas organizatorius Darbštulis moka apeiti ir šitą sunkenybę. Ir štai kuriuo būdu: jis eina prie to gyvais pavyzdžiais ir žiūrėk jau turi keletą naujų narių į jaunuolių skyrių.

Kuomet mūsų Darbštulis lankėsi Vargulių namuose, jis pastebėjo, kad Vargulių kaimynai turi keturis vaikučius, nuo 3 iki 10 metų amžiaus. Jis taipgi sužinojo, kad šitie visi vaikučiai apdrausti tuloje apdraudus kompanijoje. Vienok jis nenusiminė ir nusprendė tuos vaikučius prirašyti prie SLA. Pirmai progai pasitaikius jis užėjo pas Vargulių kaimynus ir besikalbėdamas tinkamu momentu prisiminė, kad štai tokio ir tokio miesto teisme teisė du lietuvių vaikų už kriminalius prašėngimus. Teisme paaiškėjo, kad šitie vaikai nebuvo tinkamai auklėjami ir net negalėjo su savo tėvais susikalbėti, nes tėvai nemoka angliškai, o vaikai lietuviškai.

— Taigi tame ir visa nelaimė, kad mes nesukalbame su savo vaikais! — sušuko tėvas. — Štai kad ir mūs, kol dar maži, kol motinos šlebės laikosi, tai dar kalba lietuviškai. Bet kai tik pradėjo eiti mokyklon, išbėgti į gatvę, tai jau nieko negali padaryti. Ir mušu ir kitaip laudžiu visvien nieko negali padaryti — tarpe savęs kalbasi tik angliškai ir tiek. Po kiek laiko žiūrėk ir mažiukai jau tik angliškai kalbasi. Na ir kaip mes juos galime pavyzdin- gai išauklėti ir dorus pamokinius duoti savo vaikams, kad mes su jais negalime susikalbėti... — liudnai užbaigė tėvas.

— Neužtenka vien tėvams namieje mokyti savo vaikus lietuviškai. Mūsų priauganti karta reikia mokyti lietuviškai buti organizuotai — reikia juos įtraukti į visuomeninį gyvenimą, o tik tuomet jie bus tikrais lietuviams — pastebėjo Darbštulis. Ir toliau papasakojo kaip reikia jaunuolius su-

organizuoti, įkurti mokyklėles ir juos lavinti skaityti ir rašyti lietuvių kalboje, mokyti juos gražių lietuviškų dainų, vaidinimų ir tt. Nepoilgam Darbštulis vėl atsilanko į šiuos namus ir prie progos praneša kitą bausį dalyką, kad štai tu- las jaunuolis, už žmogūdy- stybę pasmerktas pakorimui, apkaltino savo tėvus, kad jie nemokino jo geru buti. Išgirdęs šią naujieną tėvas stačiai nusiminė ir ne- juoimis tarė:

— Tai bausis apkaltini- mas nelaimingų tėvų!.. Ir kas gali žinoti ko mes susi- lankysime nuo savo vaikų, negalėdami susikalbėti su jais...

Šiuo kartu mūsų Darb- štulis dar plačiau pakalbėjo apie būtiną reikalingumą kudukius iš pat mažens pra- dėti auklėti lietuviams orga- nizuotu būdu. Dabar jau nurodė, kokis didis darbas būtų galima atlikti, jei nors keli tukstantiniai jaunuolių prigulėti prie SLA. Išro- dė medžiaginę naudą iš prigulėjimo prie SLA. ir kar- tu moralę — auklėjimo žvilgsniu naudą.

— Labai gaila, kad pir- miau šito man niekas nepa- aiškino — apgailestauja tė- vas. — Mat savo vaikus jau „išsiūrinau“ ir kitą kompa- niją.

Į šitai Darbštulis paai- škino, kad tas nieko neken- kia ir nepastoja kelio jiems ir Susivienijime prigulėti. Vaikai sulaukė tam tikro amžiaus iš apdraudus kompa- nijos atsiems jų įmokė- tus pinigus, o prigulėdami Susivienijime, kuomet su- lauks 18 metų amžiaus, bus perkelti į suaugusiųjų ap- draudus skyrių ir bus di- džiausios ir turtingiausios pasaulyje lietuvių organiza- cijos nariais. Taipgi čio- nai turės progos auklėti lietuviams. Juk mes gyven- name ne vien tam, kad pa- tiems numirti, bet ir tam, kad palikti savo kudukius kuolaimingiausiais. O lai- mingiausias yra tas žmogus, kuris yra išauklėtas sveikas kunu ir dvasia, kuris turi po savim dorą ir pavyzdin- go žmogaus pagrindą. Mu- šis pareiža dėti visas pas- tangas, kad suteikus savo kudukiams galimai geriausį išauklėjimą, nes tai yra kiekvieno žmogaus didžiau- siu turtu — tvirčiausiu lai- mingo gyvenimo pagrindu. Į Susivienijimą prigulėt vai- kams tiek mažai kainuoja, kad mokėtis negali būti priežastimi vaikų neprigu- lėjimo prie SLA. organi- zacijos.

Paaiškinęs Darbštulis dar kelis dalykus apie jau- nuolių prigulėjimą prie S. L. A., tą patį vakarą išsine- šė keturias išpildytas apli- kacijas naujų narių į SLA. Vaikų Skyrių. Jei šitų vai- kų tėvas būtų be niekur nie- ko užpultas SLA. organiza- toriaus, raginant jį prirašy- ti savo vaikučius į SLA., tai jis būtų griežtai atsak-ęs, kad jo vaikai „išsiūry- ti“ ir tuo viskas būtų užsi- baigę. Bet kuomet eita prie tuomet jie bus tikrais lietu- viams — pastebėjo Darbš- tulis. Ir toliau papasakojo kaip reikia jaunuolius su-

butinai reikalinga prigulėti prie SLA. ir jie prirašyti prie mūsų didžiulės ir tik- rai naudingos organizacijos. Šimtai panašių pavyzdžių galima privesti. Ir besinaudodami paties gyvenimo sukurtais pavyzdžiais SLA. organizatoriai pasieks savo laimėjimų.

KONKURSO DARBUOTOJU
PRANEŠIMAI

PAS MUS DARBAS
UZIA.

SLA. 1-moj kuopoj, Edwards- ville, Pa., Antro Aukstinio Kon- kurso darbuotė užia ir einam prie sekmingo laimėjimo. Mu- šis konkursistai-organizatoriai J. Burdulis ir P. Pajaujis dirba išsijuošę ant abiejų frontų: S. L. A. 7-to apskrčio ir Centro konkursuose ir kaip rodoši, tai sumuš visus rekordus seniaus buvusių konkursistų-organiza- torių, kurie kada tik buvo 1-moj kuopoj. Kuopos pirm. J. Tamu- lis ir fin. sekr. p-lė S. Macevi- čiūtė nespėja dėkoti organizato- riams už naujus narius. O ka- dangi naujų narių įstojimo mo- kiesties pusė lieka kuopoje, tai išdininkas S. Matulevičius vis šypsodamasis bėga ir bėga į banką su pinigais. Dėsimė vi- šas pastangas, kad gavus pirmą dovaną ir didžiausį aukso šmo- tą pargabenus į Edwardsville, Net ir prot. sekr. J. Gibavičius

S. L. A. REIKALAI

IŠ SLA. 10-to APSKRICIO
DARBUOTĖS.

SLA. 10-to apskrčio drauge su 100 kuopa ruoštas parengi- mas įvyko lapkričio 8 d., Tur- ner salėj, Racine, Wis., duoda- mas geras pasekmes. Progra- mas išpildytas sekantis: 3:30 val. po pietų Dr. Al. Margeris iš Chicago dėstė pamokas temoj „Proto sveikata“, aiškiai ir suprantamai įrodymas pa- vyzdžiais gyvenimą tų žmonių, kurie gyvena sveiku protu ir tų, kurie yra ligoti protu arba neišaugę iš vaiko sąprotavimų. Prelegentas nurodė, kad žno- gus, turintis savyje sveiką pro- tą ir juo vadovaudamasis, gy- venimu gėrisi, nes prie jo moka prisitaikyti. Nesveikapročiūs paskyrstė į penkis skyrius ir kiekvieną plačiai aiškino. Dak- taro motyvai, del ko lieka žno- gus bepročiu ar šiaip turėdamas kad ir sveiką protą jo nevertoi- ja, yra šie:

Dauguma žmonių esti pro- tingi ilgą laiką, bet susyk su- kvailioja. Didžiumoj tokio li- kimo priežastimi buna jaunys- tėje netinkamas užsilakymas; kiti gema silpnapročiūs ir jie tokiais lieka visą savo gyveni- mą; treči nepaiso pastabų, pra- siežgia prieš gamtą ir tampa nelaimingais, be sąmonės; ket- vinti turi protą, bet kiek iš- mamos išmoko, tiek ir turi, ne- sistengia lavintis ir lieka su neišlavintu protu — vaiko protu visą savo amželi; penkta rūšis žmonių gyvena nesavo protu, bet kitų diktavimais.

Pamoka labai turininga ir klausytojus žavėte žavėjo. Vis mums aiškinama dar nauji, ne- girdėti mokslo dalykai. Kada Dr. Margeris mus atlanko kas sykis mes daug įgaunam iš jo pamokų, žinojimo, kas reika- lingiausia žinoti gyvenime. Už- baigus pamoką atsakinėjo į pa- duotus klausimus.

Antrą dalį programo išpildė Kenoshos „Dailės Rateljio“ mė- gėjai, sulošdami S. E. Vitaičio veikalą — tragi-komediją „Su- siprato“. Vaidilomis buvo šie asmenys: Ignas Darbštulis, S. L. A. organizatorius — Anta- nas A. Pakšys; Raulas Minkšti- mas, darbo žmogus — V. Jasiu- nas; Agota, jo žmona — R.

sako turis keletą naujų narių ir jei bus reikalo, tai pridės. Pir- mą dovaną ir „šiu“ laimėsime!

SLA. 1-mos kp. narys. Ot vyrelė pranešimas! Vadi- nasi, SLA. 1-mos kuopos dar- buotojams angliakasių streikas visiškai neegzistuoja, kuriuo taip labai nusiskundžia kitos kietųjų anklakasyklų apylin- kės. Todėl nėra mažiausios abejonės, kad pirmą dovaną va- žiuos į Edwardsville, kuomet ši- taip konkurso darbas užia 1-mo- je kuopoje. Puiku, vyrai, puiku!

NAUJAS DARBUOTOJAS.

Į SLA. 3-čio apskrčio kon- kurso užsiregistravo SLA. 86 kuopos organizatorius J. Kat- kus iš N. S. Pittsburgh, Pa. Jisai stengsis prirašyti kuoda- gausiai narių į SLA. 86 kuopą. Linkiu gerų pasekmių pasidar- buoti SLA. labui.

E. K. Šurmaitienė, SLA. 3-čio apskr. sekr. Ir mes linkime broliui Katku- gero pasisekimo pasidarbuoti S. L. A. labui, prirašant kuoda- gausiai narių laimėti pirmas dovanas Antrame Auksiname Konkurse ir kartu 3-čio apskr- čio konkurse. Ir jei tik brolis Katkus stengsis prirašyti tų daugiausiai narių, tai ir prira- banką su pinigais. Dėsimė vi- šas pastangas, kad gavus pirmą dovaną ir didžiausį aukso šmo- tą pargabenus į Edwardsville, Net ir prot. sekr. J. Gibavičius

Mitkienė; Vincukas — V. Mac- noris; Katriūtė — p-lė Sak- linskaitė; Onutė, Agotos sesuo — p-nia Marcinkevičienė; Pe- tras, Onutės numylėtinis — J. Mitka.

Veikalas suvaidintas gyvai, publika juokėsi ir verkė. Nors šio veikalo režisierius p. J. Mac- norius 7 d. lapkr., užėjus sniego audrai, ištiko nelaimę, jam be- einant skersai gatvę parmušė jį automobilis ir buvo nuvežtas į ligoninę ir susiuvo žaizdą. bet kad ir sužeistas, vaitodamas, vienok atvyko lošti į Raciną. Tegul buna visiems tiems lie- tuviams pavyzdis iš to mūsų ger- biamo veikėjo stiprios dvasios. Jei ką jis pažadėjo, tai ir iš- pildo.

Užbaigus programą tęsėsi šokiai iki 11 val. nakties. Sve- čiams teikta vakarienė ir be- vakarieniaujant sudaivota vie- ni kitiems garbė duodanti dai- jė. Pelno iš to parengimo liks virš \$40. Finansų atsakai- ta vėliaus bus per „Tėvynę“ paskelbta, kai visas šis mar- šrutas bus pabaigtas.

Taigi SLA. 10-to apskrčio pirmas ruoštas parengimas nusisekė ir einame su maršru- tu toliau, su tuo pačiu pasiti- kėjimu visur išėiti laimėtojais. Iš eilės antras parengimas įvyks Kenosha, Wis., gruodžio 13 d., Schlitzo salėje. Ir čio- nai SLA. 10 apskritys su 212 kuopa drauge ruošia pamokas su programu, o gal ir šokiais Dr. Al. Margeris Kenosha lietu- viams duos pamokas temoj „Žiemos ligos ir kaip nuo jų apsisaugoti“. Prie to bus išpil- dytas margas programėlis. Kviečiu Kenosha lietuvius del- labo jusų pačių gruodžio 13 d. susėiti visiems 3 val. po pietų į Schlitz salę. Atėję ir iškla- lingiausia žinoti gyvenime. Už- baigus pamoką atsakinėjo į pa- duotus klausimus.

Antrą dalį programo išpildė Kenoshos „Dailės Rateljio“ mė- gėjai, sulošdami S. E. Vitaičio veikalą — tragi-komediją „Su- siprato“. Vaidilomis buvo šie asmenys: Ignas Darbštulis, S. L. A. organizatorius — Anta- nas A. Pakšys; Raulas Minkšti- mas, darbo žmogus — V. Jasiu- nas; Agota, jo žmona — R.

SLA. 7-to APSKRICIO
SUVAŽIAVIMAS.

Lapkričio 22 d., š. m., Wilkes Barre, Pa., įvyko SLA. 7-to ap- skrčio suvažiavimas. Kadangi SLA. yra didžiausia organizaci- ja Amerikoje ir nemažs lietu- vių skaitlius prie jos priguli- šioje angliakasyklų apylinkėje, tai ir delegatų didelis burys su- važiavo. Šiuo kartu nebuvau delegatu, bet sėdėjau beveik visą laiką salėje ir klausiausi atydziai tarimų. Šis suvažia- vimas buvo gana rimtas; dau- gumas gerai pasimokinę nepasi- sekimas iš praeties su riks- mams, dabar jau labai ramiai laikėsi ir rimtai svarstė visus reikalus.

Apskrčio vasaros išvažiavi- mo pelnas, \$27 su centais, bu- vo paskirta vargingai našlei su- šelpti. Gražus labdarybės dar- bas!

Šiomet „draugučiai“ nesikabi- nėjo, kad pinigų, surinktus labdarybės reikalams, skirstyti „mokslo reikalams“. Pereitais metais buvo beskyrę \$5.00 A. L. D. L. D. raštam išleisti, bet nepasisekė, kadangi buvo 18 balsų už ir 18 prieš paskyrimą, tai pirmininkas laikėsi kad ne- skirti ir pasilikio nieko nelaimė- ję svetimai organizacijai iš S. L. A. surinktų pinigų labdary- bės tikslams. Už tą nepasise- kimą komunistai vėliaus išlie- jo savo tulžį per „laisvą“ Bro- oklyno paklodę, visai niekinda- mi ir įžeidami ištikimus SLA. reikalams 7-to apskrčio dar- buotojus. Šiomet gi nedrįso siekti prie 7-to apskrčio išdo savo partijos kromeliui parem- ti.

Delegatai iš Nanticoke, Pa., prašė pagalbos jų suorganizuo- tai mokyklėlei, čia augusiai ir priaugusiai jaunuomenei pa- mokyti lietuvių kalbos. Po iš- diskusavimu buvo sutikta su reikalingumu tokių mokyklėlių, bet pinigines pagalbos neduota.

Kelintas suvažiavimas yra keliamas jaunuolių klausimas. Šio veikalo režisierius p. J. Mac- norius 7 d. lapkr., užėjus sniego audrai, ištiko nelaimę, jam be- einant skersai gatvę parmušė jį automobilis ir buvo nuvežtas į ligoninę ir susiuvo žaizdą. bet kad ir sužeistas, vaitodamas, vienok atvyko lošti į Raciną. Tegul buna visiems tiems lie- tuviams pavyzdis iš to mūsų ger- biamo veikėjo stiprios dvasios. Jei ką jis pažadėjo, tai ir iš- pildo.

Užbaigus programą tęsėsi šokiai iki 11 val. nakties. Sve- čiams teikta vakarienė ir be- vakarieniaujant sudaivota vie- ni kitiems garbė duodanti dai- jė. Pelno iš to parengimo liks virš \$40. Finansų atsakai- ta vėliaus bus per „Tėvynę“ paskelbta, kai visas šis mar- šrutas bus pabaigtas.

Taigi SLA. 10-to apskrčio pirmas ruoštas parengimas nusisekė ir einame su maršru- tu toliau, su tuo pačiu pasiti- kėjimu visur išėiti laimėtojais. Iš eilės antras parengimas įvyks Kenosha, Wis., gruodžio 13 d., Schlitzo salėje. Ir čio- nai SLA. 10 apskritys su 212 kuopa drauge ruošia pamokas su programu, o gal ir šokiais Dr. Al. Margeris Kenosha lietu- viams duos pamokas temoj „Žiemos ligos ir kaip nuo jų apsisaugoti“. Prie to bus išpil- dytas margas programėlis. Kviečiu Kenosha lietuvius del- labo jusų pačių gruodžio 13 d. susėiti visiems 3 val. po pietų į Schlitz salę. Atėję ir iškla- lingiausia žinoti gyvenime. Už- baigus pamoką atsakinėjo į pa- duotus klausimus.

Antrą dalį programo išpildė Kenoshos „Dailės Rateljio“ mė- gėjai, sulošdami S. E. Vitaičio veikalą — tragi-komediją „Su- siprato“. Vaidilomis buvo šie asmenys: Ignas Darbštulis, S. L. A. organizatorius — Anta- nas A. Pakšys; Raulas Minkšti- mas, darbo žmogus — V. Jasiu- nas; Agota, jo žmona — R.

jami mūsų organizacijai. Taip- gi ir patiems lietuvių vaikams yra begalo naudinga prigulėti prie SLA., nes jie iš mažens bus auklėjami lietuvių dvasioje, kuomet bus SLA. nariais, o ne kokios svetimtaučių apdraudus kompanijos, kur jie yra ameri- konizuojami. Patartina orga- nizatoriams, kad šitai aiškintų prirašinėdami narius prie SLA. ir nurodant gerovę ateity, kad galima išsigelbėti nuo juody- dienų, kuomet nelaimė ištinka susirgus gausa pašalpa, o nu- mirtis — pomirtinė, nors grabo- riuu apmokėti. Antras svarbus dalykas, tai daug pigiau prigul- lėti dideliems ar vaikams prie SLA., negu prie apdraudus kompanijų. Taipgi apdraudus kompanijų įstatai nėra mums, lietuviams, aiškiai suprantami ir todėl mes tankiai apsigau- nime. SLA. įstatai yra supran- tami mums kiekvienam, nes pri- gimtoji kalboj parašyti.

Apert tu, mes kiekvienas ga- lime lankytis į S. L. A. kuopų susirinkimus ir patys svarstyti organizacijos reikalus. Galime dirbti savo žmonių švietimo ir labdarybės reikalais. Žo- džiu, Susivienijimas yra mūsų pačių valdoma ir kontroliuoja- ma organizacija. Taipgi SLA. yra didžiausia, turtingiausia ir teisingiausia lietuvių organiza- cija, nes arti per 40 metų jos gyvavimo dar neatsitiko, kad kam nors būtų neismokėta tei- sėtai prigulinti pašalpa ar po- mirtinė. Turtas SLA. siekia arti miliono dolerių, o narių tu- rime apie 18,000. Tas reiskia, kad jokios baimės nėra priklaus- tyti prie SLA.

Gerbiami organizatoriai, tu- rime atminti tą faktą, kad S. L. A. 4-tas apskritis pirmas sky- rė dovanas už vaikų prirašymą po \$1.00 nuo nario del organiza- torių, ko dar nei vienas apskri- tys nepadarė. Todėl broliai or- ganizatoriai stokime prie darbo, kad prirašyti kuodaugiasia na- riai prie SLA. kuopų — nema- žiau kaip po šimtinę kiekvienoj kolonijoj. Už šimtą didelių na- rių gausite \$50.00, o už šimtą vaikų — gausite \$100.00 iš 4-to apskrčio, o iš Centro irgi gau- site komišką sulig skyrčiau už prirašymą ir Centro konkursinę dovaną. Taigi abiejų pusių at- priaugančioji jaunuomene nuo mūs nebėga, bet mes ja nesiru- biname, neduodami jiems geros organizacijos ir išlavimo jų lietuvių kalbos. Pabandykime, o pasekmės bus geros.

OFICIALIS PRANEŠIMAS
SLA. 4-to apskrčio, Connecti-
cut Valtijos kuopoms, pavie-
niams nariams ir organizato-
riams.

Broliai ir sesutės atmenate, jog SLA. 4-to apskrčio buvu- siam suvažiavime protokolo pa- ragrafu 12-tu nutarta surengti antrą apskrčio konkursą nuo spalį 1 dienos, 1925 metų iki liepos 1 dienos, 1926 metų. O 13-tam paragrafe nutarta duo- ti 50 centų dovanų organizato- riams už prirašymą kiekvieno naujo nario prie kuopos. Taip- gi ir už vaikų prirašymą nuo 2 metų iki 18 metų į Vaikų Sky- rių apskritis skyrė \$1.00. Tai- gi gerbiameji organizatoriai stokitė darban visi. Buvusiam konkurse dalyvavo nuo 11 kuopų organizatoriai, o šiame kon- kurse esate kviečiami visi prie darbo. Pirmą dieną spalį pra- sidėjo antras apskrčio konkur- sas. Valio organizatoriai, kib- kite į svarbų ir naudingą dar- bą, griebkitės iš visų jėgų di- dinti mūsų visų mylimą ir ger- biama organizaciją.

Eikite į kiekvienus namus ir nepraleiskite nei vieno lietu- vio, nei lietuviškos, o ypatingai ma- žų vaikėlių, kalbintiems visus prirašyti prie mūsų gerbiamos organizacijos — SLA. Stengkitės kuodaugiasiai prirašyti vaikų prie SLA. Vaikų Sky- riaus, kurie labai yra pageidau-

Dabartiniu laiku visos kp. rengiasi prie prakabų, ar pa- skaitų rengimo. Sekamos kp. nutarė rengti ir kalbėtojus pasi- rinko sekamai:

36 kp., gruodžio 17 d. Kal- bėtojai: Dr. S. Biežis, V. And- rulis ir S. Valančius.

63 kp. — Dr. Biežis (laiko nepranešė).

89 kp., gruodžio 6 d. — kal- bėtojas V. Andrulis.

122 kp. nutarė paskaitas, bet prelegento ir dienos dar nepranešė.

125 kp. surengė 22 d. lapkri- čio — kalbėtojas Dr. K. Rut- kauskas.

139 kp. — kalbėtojas Dr. S. Biežis.

176 kp., lapkričio 30 d. — kalbėtojas Dr. S. Biežis.

255 kp., lapkričio 24 d. — kalbėtojas V. Andrulis.

Visų čia paminėtų kp. pra- kalbos ar paskaitos rengiamos tikslu supažindinti lietuvius dar- bininkus kodel yra reikalas pra- šyti jaunuolius į SLA. Manau, kad ir kitos SLA. 2-me apskri- tyje priklausiančios kp. neatsi- links ir nutars rengti toj temoj prakalbas, ar paskaitas.

255 kp. nutarė surengti kele- tą prakabų šiame žemtos sezo- ne. Tuo nutarimu tik pasi- džiaugti galima. Butų pagei- daujama, kad visos kp. tokius tarimus padarytų. Kiekvienu kp. laiko kas mėnuo susirinki- mus atlikimui kp. reikalų, tai kodel nelaikyti vienas paskai- tų ir mėnesį švietimui ir lavini- mui narių ir abelnai lietuvių darbininkų? Nariai suprastę reikalą rašytis į organizaciją neturėtų apsisotiti, bet žengtį žingsnį toliau, tai yra, suprast reikalą organizuoto sistematinio švietimo ir lavinimo narių. Kp. savo metiniuose susirinkimuose svarstykite tą klausimą.

Gal būtų kils klausimas, iš kur gauti spēkų tam darbiui? Aš manau, kad tas klausimas vi- šai lengvas Chicagoje. Štai delko: Čionai daktary ir kitų profesionalų yra didesnis skai- čius, negu kp. Kiekvienas iš jų gali pasiaukaut vieną dieną del tos organizacijos, kurioj jie priklauso. Reikalaukime iš jų ir jie neturės drąsos atsisa- kykti, o daugelis su mielu noru patarnaus veltui, kaip dabar jie tarnauja toms kp., kurios juos pasirenka. Jeigu atsirastų tokių, kurie ir nesutiktų, tai ži- nosime, kad jiems organizacijos augimas nerupi. Ligi šioliai apskrčio valdyba su prelegen- tais sunkumo neturėjo ir visas atsišaukusias kp. patenkinti galėjo. Tikimės, kad ir ateityje taip bus, nes iš prelegentų yra pasišventusiu del SLA. ir jie su mielu noru gelbės kp., jei- gu tik jos reikalau. Apskri- tys finansiniai irgi kp. gelbės, jeigu tik kreipsis prie apskrčio. Rodos nuolatiniams rengimui prelekcijų rimtų kliučių nėra, tad kp. turėtų rengti.

Metinis SLA. 2-ro apskrčio suvažiavimas įvyks 17 d. sau- sio, 1926 m., Town of Lake ko- lonijoj. Tą pačią dieną vietinė 122 kp. rengia ir vakarą. Toj dienoj visos kp. nieko neturė- tų rengti ir remti minėtos ku- parengimą. Mes turime paro- dyt, kad mūsų organizacijoj yra vienybė ir jeigu visų kp. nariai remis šį parengimą, tai ne tik mes finansiniai paremsi- me kp., bet nepriklausantiems lietuviams įrodysime organizuo- tą vienybę ir tas daugiau reikš, negu finansinė parama. Gerą įspūdį padarę į pašalinus, mes palengvinsime vietiniai kp. juos įtraukti į SLA. Delto mes stengkimės buti tenais. Demonstruokime vienybę. Tas pagelbės išgarsinti mūsų orga- nizacijos vardą. Tik per platų išgarsinimą mūsų organizacijos ir gerus pavyzdžius, mūsų or- ganizacija galės paugti dvigu- bai. Mes ir siekiame prie to.

M. Bacevičius,
SLA. 2-ro apskr. sekr.

M. Kasparaitis,

IS SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS 77 kp., Rockford, Ill. Vieša padėka.

„Tėvynės“ No. 46 p. Pijus G. Aleksynas, plačiai aprašydamas 77-tos kuopos veikimą, aprašė ir įvykių vakarienių spal. 25 d., š. m., kuopos narių moterų surengtą. Tai labai gerai. Tik gaila, kad tame aprašyme tos mūsų gerbiamos minėtos vakarienių surengėjos nebuvo vardais paminėtos. Todėl aš čia to neatkartosiu, kas jau p. Aleksyno aprašyme buvo minėta, o tik noru paminėti kas tos vakarienių buvo surengėjos. Minėtos vakarienių surengime pasidaravo šios gerbiamos narės: Širvinskienė, B. Šimaitienė, P. Puidokienė, P. Savickienė, M. Gediminskienė, O. Dundulienė, M. Stružienė, Bielskienė, Pažerienė, M. Petrauskienė (Petrauskienė daug tikėtų išpardavė) ir O. Ulinskienė. Prie stalytės patarnautojos: Kazlauskutės, Levickiūtė, Digriūtė ir Merkelevičiūtė. Čia reikia pažymėti, kad pirmutinės rengimo sumanytojos tai buvo gerbiamos narės: Širvinskienė ir B. Šimaitienė. Sumanymas buvo padarytas dar prieš kuopos susirinkimą. Gerb. Širvinskienė paaukavo visus vėpaušalus, kurie buvo Lietuvos vėliavos spalvos ir didelį „kėksą“, kuris buvo išleistas ant išlaimėjimo ir už kurį surinkta \$10.00. Visame vakarienių surengime vadovavo šios gerb. narės: Širvinskienė, B. Šimaitienė ir P. Puidokienė. Taipgi kuopos narys p. M. Miklas paaukavo 8 galiuoseno pieno del vakarienių. Taipgi, sulyg kuopos nutarimo, rengėjomis, merginomis — patarnautojoms ir aukavusiems varde kuopos išreiškiu didelę padėką.

P. A. Deltuva — pirm.

142 kp., New Haven, Conn. Musų 142 kp. yra nutarusi surengti puikią vakarienių 13 d. gruodžio, š. m. Musų kp. gerbiamos narės — pp. Kazlauskienė, Morkunienė, Daujotienė ir kitos, kurios jau ir pernai suruošė buvo tokią vakarienių, kuri užganėdino visus atsilankiusius, sako šiemet parengsim dar geresnę, kokios dar kuopa neturėjo. Reikia pasakyti, kad musų gerb. rengėjos už savo sunkų darbą atlyginimo nereikalauja, tik sako geidžiamie, kad visi į kuopą priklausantieji nariai nors dalyvautų vakarienių. Žinoma, čion dviejų nuomonių buti negali, nes prie surengimo vakarienių daug reikia triušo pridėti, todėl tikėt reikia, kad SLA. 142 kp. nariai dalyvaus šioje vakarienių visi iki vienam. Bilietai buvo parduodami susirinkime 2 d. gruodžio. Kurie nariai nebuvo susirinkime, neužmirškite įsigyti iš kalno bilietus. Suaugusiems \$1.25, vaikams — 25c.

Narys.

113 kp., Thompsonville, Conn. SLA. 113 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 6 dieną, 1 valandą po pietų, Foresters svetainėje, 9 Russell St. Gerbiami 113 kuopos narės ir nariai esate kviečiami visi dalyvauti metiniam susirinkime, nes bus renkama kuopos valdyba ir daug kitų bėgančių svarbių reikalų svarstoma del naudojimo mūsų gerbiamos organizacijos. Kuomet visi susirinkime, tai tik tada turėsime išskirti veiklią ir energingą valdybą ateinančioms metams. O iš visų svarbiausia, tai bus nominacijos į Pildomosios Tarybos narius. Taipgi noriu priminti narius, kad yra nutarta 113 kuopos praieyti metų metiniam susirinkime, kad kuris narys nedalyvaus metiniam susirinkime bus baudžiamas be jokio išsilalėjimo vienu doleriu. Todėl kad išvengti baumsės ir nesmagumų, esate visi be skir-

tumo kviečiami į metinį susirinkimą su naudingais įnešimais del labo organizacijos. Taipgi nepamirškite kiekvienas narys atlikti savo pareigų, ko reikalauja SLA. Įstatai nuo kiekvieno nario ir narės, t. y. baigiant senus metus atsiveskite kiekvienas po naują narių prirašyti prie 113 kuopos. Atlikdami tą šventą darbą kuopą padidinsite nariais, o patys sau garbę gausite nuo kuopos, save padarydami veikėjais. O po vieną narių prikalbinti per metus, yra visai lengva, tik reikia noro ir trupučio darbo pridėti. Todėl broliai ir sesutės subruskime prie darbo!

J. F. Makoveckas — sekr.

90 kp., Bridgeville, Pa. SLA. 90 kp. narių žiniai del metinio susirinkimo.

SLA. 90 kuopa laikytam savo mėnesiniam susirinkime lapkričio 8 d., š. m., nutarė pranešti per „Tėvynę“ narių žiniai, kad sekantis susirinkimas, kuris bus laikomas gruodžio 13 d., š. m., paprastose vietose ir paprastu laiku — Owl's svetainėje nuo 1 valandos po pietų, bus metinis susirinkimas, kuriame bus renkama kuopos valdyba 1926 metams ir bus nominuojama kandidatai į Pildomąją Tarybą. Yra ir daugiausiai visokių svarbių reikalų, kuriuos reikės apsvastyti ir padaryti atitinkamus tarimus.

Ir vienas bus turbūt svarbiausias dalykas, kurį reikės apsvastyti ir padaryti tinkamą tarimą, tai delei laidojimo ištikim mirčiai savo nario. Dabartinė laidojimų tvarka yra dauguma nepatenkintų ir yra kalbama, kad reikia laidojimų tvarką taisyti. Tai šiame, kaip po metiniam, susirinkime bus galima nutarti taip, kaip išrodys visiems geriau ir praktiškiau.

Pildomosios Tarybos nominacijos ir kuopos valdybos rinkimas irgi yra svarbūs kiekvienam SLA. 90 kp. nariui, nes pareiga visų pasirūpinti, kad urėjus tinkamas ypatas kaip Centro valdyboj, taip ir kuopos. Tada visų SLA. 90 kuopos narių šventai pareiga dalyvauti metiniam susirinkime ir nesivėluojant ateiti, kad viską galima būtų tinkamai atlikti.

S. Bakanas,

SLA. 90 kp. prot. sekr.

128 kp., Carnegie, Pa.

SLA. 128 kuopa rengia draugišką vakarienių su programą 13 d. gruodžio, 1925 m., A. P. L. A. 3.ios kuopos svetainėje, 313 Center St., Carnegie-Glendale, Pa. Prasidės 7 val. vakare.

Programas susidės iš prakalbų, deklamacijų, dainų ir muzikos. Šios apylinkės kiekvieno neužmirškite įsigyti iš kalno bilietus. Suaugusiems \$1.25, vaikams — 25c.

Komitetas

315 kp., Hudson, N. Y. Musų kuopa buvo surengusi prakalbą lapkričio 15 d. Kalbėjo p. R. Mizara apie SLA. organizaciją. Publikos atsilankė geras būrelis ir ant vietos prisirašė prie SLA. 315 kuopos 4 nauji nariai.

Kuopos koresp.

198 kp., Akron, Ohio. Lapkr. 7 d. musų kuopa turėjo surengusi teatrą ir šokius. Buvo pakviesta Akrono ratelievaldybą ateinančioms metams. O iš visų svarbiausia, tai bus nominacijos į Pildomosios Tarybos narius. Taipgi noriu priminti narius, kad yra nutarta 113 kuopos praieyti metų metiniam susirinkime, kad kuris narys nedalyvaus metiniam susirinkime bus baudžiamas be jokio išsilalėjimo vienu doleriu. Todėl kad išvengti baumsės ir nesmagumų, esate visi be skir-

kaip iš paprastų darbininkų geriau tikėtis negalima. Ypač B. A. Beleckienė buvo gerai išsilavinusi savo rolę ir jos vaidinimas, aiški kalba darė gero įspūdžio. Kiti lošėjai — vidutiniškai, tik nekuriu labai silpnai kalbėjo. Bet atleisčiau, nes manau, kad ateityje visi gerai prasilavinsite.

Akronietis.

204 kp., Tamaqua, Pa.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, visiems žinomoj svetainėj ir paprastu laiku. Visi kuopos nariai malonėkite atsilankyti skaitlingai, nes bus nominuojama kandidatai į Pildomąją Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1926 metams. Taipgi kaip motote šis susirinkimas bus labai svarbus ir todėl visų narių pareiga ir jį ateiti ir atlikti savo privalingas pareigas.

Taipgi prie progos noriu priminti apylinkės kuopoms reikaleistų dovanų laimėjimui — korneto ir laikrodžio. Pereitame kuopos susirinkime buvo šios dovanos leista laimėjimui ir jas laimėjo sekamai: laikrodėlis No. 650 iš McAdoo, Pa., o kornetą No. 224 iš Lansford, Pa. Tad malonėkite atsisaukti ir atsiimti laimėtas dovanas.

Siuomi tarju ačiu visoms šios apylinkės kuopoms už pasidaravimą šiuo reikalu sušelpimui mūsų nelaimingo sergančio draugo Juozo Matlausko. Ačiu visiems!

A. Kraipavičius — prot. sekr.

129 kp., Chicago, Ill.

SLA. 129 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 13 d., 12:30 val. po pietų, Dvorak's Parko svetainėj, prie 21 gatv., tarpe Fisk ir May gatvių. Visi nariai susirinkite anksti, nes bus nominavimas SLA. Pildomosios Tarybos ir rinkimas kuopos valdybos 1926 metams.

Susirinkimas bus skubotas, tad visi kuopos nariai ateikite prisirengę, kad valdybai nereikėtų ilgų aiškinimų daryti. Tuo budu susirinkimą greitai užbaigsime ir galėsime visi eiti į kuop. koncertą.

Pastaba: Visi kuopos nariai visais savo reikalais malonėkite kreiptis prie naujo finansų raštininko sekamu adresu: V. F. Andrusis, 2041 So. Ruble St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 3423.

Valdyba

SLA. 129 kuopos susirinkimas įvyks 8 d. lapkričio. Narių dalyvavo nedaug, delto ir nominacijos Pildomosios Tarybos atidėta iki sekancio susirinkimo.

Fin. raštininkas nepribuvo į susirinkimą, tiktai prisuntė knygas. Komisija, kuri buvo rinkta sutvarkyti reikalus kuopos finansų raštininko su Centro, raportavo gavusi žinią iš Centro, kad dalykai dar nėra užbaigti. Susirinkimas nutarė rinkti naują fin. raštininką ir tapo išrinktas V. F. Andrusis.

Rengiamojo vakaro Komitetas pranešė, kad esą viskas surengta, tiktai visi nariai privalo dalyvauti šiame parengime, kuriame bus labai puikus ir įvairus programos ir trumpa prakalba. Po programai šokiai prie geros muzikos. Programą išpildys Jaunuolių Orchestra. Muzika bus po vadovystės J. L. Grušo. Visi SLA. nariai nepamirškite dienos rengiamo vakaro — bus 13 d. gruodžio.

G.

Kuopu Susirinkimai

Maltby, Pa. SLA. 116 kuopos susirinkimas įvyks 6 dieną gruodžio. Visi nariai kviečiami pribūti, nes turime daug reikalų apsvastyti. Taipgi neužmirškite užsimokėti priklausiančius mokesnius. Atsives-

kite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 116 kuopos.

K. Baguckas — sekr. Perth Amboy, N. J. SLA. 138 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 6 d., 2 val. po pietų, pas A. Petrašką, 240 Hall Ave. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti, nes bus renkama kuopos valdyba 1926 metams. Turime ir kitų svarbių reikalų apsvastyti. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 138 kuopos.

P. Petronis — sekr. McKees Rocks, Pa. SLA. 286 kp. metinis susirinkimas įvyks 13 d. gruodžio, 7 val. vakare, A. P. L. A. svetainėj, 24 Locust St. Visi nariai dalyvaukite ir atsiveskite naujų narių prirašyti prie SLA. 286 kuopos.

J. Miliauskas — sekr. Buffalo, N. Y. SLA. 304 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 13 d. gruodžio, 1:30 val. po pietų, 237 Sycamore St. Visi nariai ir narės malonėkite skaitlingai susirinkti ir užsimokėti užvilktas mokesnes. Taipgi bus renkama ir kuopos valdyba 1926 metams. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 304 kuopos.

J. K. Miliauskas — sekr. Inkerman, Pa. SLA. 79 kp. susirinkimas įvyks 13 d. gruodžio, 2 val. po pietų, 14 Wood St., Antano Šiugzdinio svetainėj. Malonėkite visi kuopos nariai ir narės susirinkti skaitlingai, nes bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Ateidami atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 79 kuopos.

S. Jakučionis — sekr. Herkimer, N. Y. SLA. 233 kuopos susirinkimas įvyks 10 d. gruodžio, 8 val. vakare, Vinco Bluvo svetainėj. Visi nariai atsilankykite, nes bus renkama kuopos valdyba 1926 metams. Turime ir kitų reikalų apsvastyti. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 233 kuopos.

Kuopos valdyba. Lee Park, Pa. SLA. 68 kuopos susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, 2 val. po pietų, Franklin Hose House Svetainėj, ant Lee Park Ave. Visi nariai kviečiami pribūti ir šį susirinkimą, nes turime daug svarbių reikalų apsvastyti. Taipgi bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Neužmirškite užsimokėti ir užvilktas mokesnes.

F. G. Kupstas — sekr. Frackville, Pa. SLA. 164 kp. susirinkimas įvyks 13 dieną gruodžio, 2 val. po pietų, Kireliavičiaus svetainėj. Kviečiami visi nariai atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Bus renkama ir kuopos valdyba 1926 metams. Neužmirškite užsimokėti ir užvilktas mokesnes. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 164 kuopos.

F. V. Šlamiškis — sekr. Fitchburg, Mass. SLA. 243 kuopos susirinkimas įvyks 7 d. gruodžio, 14 Norwood St. pas drg. Pilipon:ne. Visi butinai dalyvaukite šiame susirinkime, nes bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Bus renkama ir kuopos valdyba 1926 metams. Neužmirškite užsimokėti ir užvilktas mokesnes. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 243 kuopos.

Užrašų raštininkas ir išd. Luzerne, Pa. SLA. 67 kp. susirinkimas įvyks 8 dieną gruodžio, 7 val. vakare, A. Mociakio svetainėj. Malonėkite visi nariai pribūti susirinkimam, nes bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Taipgi bus renkama ir kuopos valdyba 1926 metams. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mokesnes. Taipgi turime ir kitų reikalų apsvastyti. V. Rygelis.

Grand Rapids, Mich. SLA. 60 kuopos susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, 1 val. po pietų, Šv. Jurgio svetainėj. Malonėkite visi nariai susirinkti, nes bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Bus renkama ir kuopos valdyba 1926 metams. Turime ir kitų reikalų apsvastyti. Neužmirškite užsimokėti ir užvilktas mokesnes.

J. Smilgus — sekr. Minersville, Pa. SLA. 13 kp. metinis susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, A. Rinkevičiaus Svetainėj, 2 val. po pietų. Malonėkite visi skaitlingai susirinkti, nes bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Turime ir kitų svarbių reikalų apsvastyti. Visais kuopos reikalais kreipkitės sekamu adresu:

A. J. Banišauskas — sekr., 50 Pottsville St., Minersville, Pa. Cealdale, Pa. SLA. 283 kp. metinis susirinkimas įvyks 13 d. gruodžio, 1 val. po pietų, drg. Kvietelaičių name. Visi draugai ir draugės kviečiami atsilankyti į virš paminėtą susirinkimą, nes bus renkama kuopos valdyba 1926 metams. Taipgi bus nominuojami kandidatai į Pild. Tarybą. Turime ir kitų svarbių reikalų apsvastyti.

J. Laigonas — sekr. Philadelphia, Pa. SLA. 107 kp. susirinkimas įvyks 8 d. gruodžio, Visi nariai kviečiami skaitlingai susirinkti, nes turime daug svarbių reikalų apsvastyti. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mokesnes. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 107 kuopos.

K. Krivickas. Woodlawn, Pa. SLA. 247 kp. kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 6 dienos vakare, A. Beniliu name. Visų narių yra butina pareigą dalyvauti, nes bus renkama kuopos valdyba 1926 metams. Taipgi bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 247 kuopos.

J. Plečkaitis. Edwardsville, Pa. SLA. 1 kuopos metinis susirinkimas įvyks 13 d. gruodžio. Visi nariai kviečiami skaitlingai atsilankyti, nes šiame susirinkime bus renkama kuopos valdyba 1926 metams. Turime ir kitų svarbių reikalų apsvastyti. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 1 kuopos.

J. Gibavičius — sekr. Forest City, Pa. SLA. 2 kp. metinis susirinkimas įvyks 13 d. gruodžio, Zvon Hall, 2 val. po pietų. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokesnes. Taipgi šiame susirinkime bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Turime ir kitų reikalų aptarimui. Taipgi bus renkama kuopos valdyba 1926 metams. Neužmirškite užsimokėti ir užvilktas mokesnes. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 2 kuopos.

D. Gudišauskas — sekr. Plymouth, Pa. SLA. 6 kuopos susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, 2 val. po pietų, Augusto Stravinsko svetainėj. Malonėkite visi nariai susirinkti, nes turime daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Turime ir kitų reikalų aptarimui.

Kviečia Komitetas. Cliffside, N. J. SLA. 70 kp. metinis susirinkimas įvyks gruodžio 11 d., 8 val. vakare, 368 Anderson Ave. Visi nariai turite atsilankyti, nes bus nominuojami kandidatai į SLA. Pildomąją Tarybą. Taipgi bus renkama ir kuopos valdyba 1926 metams. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mokesnes. Taipgi turime ir kitų reikalų apsvastyti. K. A. Bukaviackas — sekr. Hazleton, Pa. SLA. 45 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks

6 d. gruodžio, 2 val. po pietų, M. Skarnulio svetainėj, 113 N. Wyoming St. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes šiame susirinkime bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Taipgi bus renkama ir kuopos valdyba 1926 metams. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 45 kuopos. Neužmirškite užsimokėti ir užvilktas mokesnes.

K. J. M. — sekr. Chicago, Ill. SLA. 74 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 6 dieną, 2 val. po pietų, Bassemere svetainėj, ant antrų lubų. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes turime daug dalykų butinai atlikti. Taipgi bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1926 metams. Neužmirškite užsimokėti ir užvilktas mokesnes. Neatsilankiusieji busite baudžiami \$1.00. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 74 kuopos.

J. T. — sekr. Rockford, Ill. SLA. 77 kp. susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, Lietuvių Svetainėj, 440 Island Ave., 1:30 val. po pietų. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes bus renkama kuopos valdyba 1926 metams ir nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Taipgi turime ir kitų reikalų apsvastyti.

P. G. Aleksynas — sekr. Benton, Ill. SLA. 156 kuopos susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, Povilavičio svetainėj. Visi nariai ir narės kviečiami skaitlingai susirinkti, nes bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1926 metams. Turime ir kitų reikalų aptarimui. Neatsilankiusieji busite baudžiami sulig konstitucijos. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 156 kuopos.

P. Jonaitis — sekr. Youngstown, Ohio. SLA. 157 kuopos metinis susirinkimas įvyks 13 d. gruodžio, 1 val. po pietų, Lietuvių Prog. Klubo svetainėj, 628 Franklin Ave. Meldžiami visi nariai ir narės atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokesnes. Taipgi bus nominuojami kandidatai į Pild. Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1926 metams. Turime ir kitų reikalų apsvastyti. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 157 kuopos.

M. Subonis — sekr. Sebastopol, Pa. SLA. 203 kuopos susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, 2 val. po pietų, paprastoj svetainėj. Meldžiame visų narių skaitlingai atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokesnes. Turime ir kitų reikalų apsvastyti. Taipgi šiame susirinkime bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 203 kuopos.

J. Galinskas — sekr. Chicago, Ill. SLA. 226 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 6 d., 2 val. po pietų, Liuosybės svet., 1822 Wabansia Ave. Visi nariai butinai turi dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi bus renkama kuopos valdyba ir nominuojami kandidatai į Pild. Tarybą. Turime ir kitų reikalų aptarimui.

Valdyba. Easton, Pa. SLA. 231 kp. metinis susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, 9 val. ryte, Easton Baking Co. svetainėj. Malonėkite visi drg. pribūti, nes bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1926 metams. Neužmirškite atsivesti ir naujų narių prirašyti prie SLA. 231 kuopos.

A. Švegzda — sekr. Chicago, Ill. SLA. 251 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 6 d., 10 val. ryte, 5444 So. Wentworth Ave. svetainėj. Visi nariai kviečiami buti šiame susirinkime, nes bus nominuojami kandidatai į SLA.

Pild. Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1926 metams. Turime ir kitų reikalų aptarimui.

J. Žekonis — sekr. Waukegan, Ill. SLA. 262 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks gruodžio 13 d., 10 val. ryte, pas p. Vaišnorą, 906 Adam St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų apsvastyti. Taipgi bus nominuojami kandidatai į SLA. Pild. Tarybą. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 262 kuopos.

A. Pazarskas. Amsterdam, N. Y. SLA. 272 kuopos metinis susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, 1 val. po pietų, A. L. K. svetainėj, 17 Liberty St. Visi nariai ir narės kviečiami susirinkti, nes bus renkama nauja kuopos valdyba 1926 metams. Neužmirškite užsimokėti ir užvilktas mokesnes. Turime daug ir kitų reikalų apsvastyti.

V. Petrla — sekr. Duquesne, Pa. SLA. 172 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks 13 d. gruodžio, 2 val. po pietų, Lietuvių svetainėj, 156 Duquesne Ave. Visi nariai ir narės malonėkite pribūti susirinkimam ir užsimokėti užvilktas mokesnes. Taipgi turime ir kitų gana svarbių reikalų aptarti. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 172 kuopos.

J. Ričkauskas — sekr. Exeter, Pa. SLA. 313 kuopos susirinkimas įvyks 8 d. gruodžio, 2 val. po pietų, pas M. Griškonį. Visi nariai butinai turite atsilankyti ir užsimokėti užilktas mokesnes. Taipgi neužmirškite atsivesti nors po vieną draugą prirašyti prie SLA. 313 kuopos. Bus renkama ir kuopos valdyba 1926 metams.

A. Ruseckas — sekr. South Boston, Mass. SLA. 43 kuopos susirinkima įvyks 11 dieną gruodžio, 7:30 val. vakare, Lietuvių Ukėšų svetainėj, kampas E ir Silver gatvių. Visi nariai privalo atsilankyti į šį susirinkimą, nes turime svarbių reikalų apsvastyti. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mokesnes. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 43 kuopos.

Valdyba. Wanamie, Pa. SLA. 230 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 6 dieną, 2 val. po pietų, A. Franko svetainėj. Visi nariai skaitlingai susirinkite, nes turime daug dalykų apsvastyti. Taipgi neužmirškite užsimokėti mokesnius už šiuos metus. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 230 kuopos.

P. Sarkšnas — sekr. Mahanoy City, Pa. SLA. 211 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, 1 val. po pietų, S. Norkevičiaus svetainėj, West Mahanoy Ave. Visi nariai ir narės malonėkite butinai dalyvauti susirinkime, nes bus renkama kuopos valdyba 1926 metams. Taipgi neužmirškite užsimokėti užvilktas mokesnes. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 211 kuopos.

V. J. Mikelionis. Worcester, Mass. SLA. 318 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 6 d., 2 val. po pietų, „Aušrelės“ salėje, 33 Millbury St. Visi nariai yra kviečiami atsilankyti, nes turime svarbių reikalų aptarti. Taipgi bus nominuojami kandidatai į Pild. Tarybą. Bus renkama ir kuopos valdyba 1926 metams.

J. Krasinskas — sekr. La Porte, Ind. SLA. 329 kp. susirinkimas įvyks 6 d. gruodžio, 2 val. po pietų, White Eagle Hall, ant Hagenbok St. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų apsvastyti. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 329 kuopos.

J. Runklaia.

POLEMIKA IR KRITIKA

„TAUTININKŲ“ PADARAS.

Kaip fanatizmas, taip lygiai ir absoliutizmas, kur jie nepasireiškia — gero nežada. Peržvelgęs „Tėvynės“ 42 numerį SLA. 6-to apskričio naujai iškeptus įstatus, labai nusistebėjau, kad SLA. — toj pažangos ir kultūros organizacijoj randa...

SLA. konstitucijos pirmame skyriuje yra pasakyta: „Suvienyti į brolišką sąryšį visus abiejų lyčių, daro pasivėdimo vertus garbės lietuvius, neatsižvelgiant į jų tikėjimą, kas ar politines pažiūras“.

Tuos pačius įstatus skaitome toliau: „Viršrinkams negali būti renkami bolševikai arba komunistai ir aiškūs jų šalininkai... Penkiems suvažiavime esantiems atstovams įdavus valdybai rašytą įrodymą, kad vienas ar kitas valdybos narys yra arba tapo bolševikas arba aiškūs jų šalininkas valdyba didžiama balsų, apkaltintajam nebusuojant, gali prašalinti jį iš viršrinko vietos.“

„Puikiai“ skamba gerbiame, ar ne? Juk tai aiškūs pasiekimai ant žmonių laisvės ir kaip toki turėtų būti sudraustas. Nors neesu kontaktas su komunistais, bet negaliu toleruoti ir tokių darbų, kokius propanuoja 6-tas apskritis. Ir skaitėčia už pasivėdimumą sąvęs priklausyti prie tokios draugijos, kuri varžo kitų žmonių laisvę.

J. D. Tauris.

Paaikškinimas p. J. D. Tauriniui.

Brolis J. D. Tauris nors ir sakosi nesąs „kontakte su komunistais“ (Nors tai nesąmonė, kadangi SLA. yra komunistų ir jų kontakto niekad neišvengiamė), vienok jo kalba tikrai yra semta iš „Laisvės“ ir „Vilnies“, „enciklopedijos“. Tik skaitykite: „Tautininkų padaras“, „iškeptus įstatus“, „kvalios ambicijos“ ir kt. Broliškos organizacijos nariams neišpuola šitaip svaidyti chamiškais žodžiais.

SLA. 6-to apskričio įstatai nėra tautininkų padaras. Juos užtvirtino kuopų delegatai savo suvažiavime, kuriame tautininkų buvo mažiau, negu kitų partijų žmonių ir nepartyvių. Buvo ir socialistų, ir tautininkų, ir katalikų, ir laisvamanių ir šiaip pažangių žmonių, išimant bolševikus. Ir įstatai tapo vienbalsiai užtvirtinti. Ką blogo padarė broliui Tauriniui tautininkai, kad jis kaltę suverčia ant jų vienu?

Žmogus nėra kaltas, jei jis negalėjo pasiekti mokslo, bet jis neprivalo skelbti to, ko nežino. Brolis Tauris žodžiai „absoliutizmas“ ir „kontakas“ yra ne vietoj, nes jis nežino jų reikšmės, o vartoja.

SLA. konstitucija mums yra gera ir mes ją pildysime, bet generalis pareiškimas, kas gali ir kas negali būti nariams, tapo padarytas tais laikais, kada tokios partijos, kokia yra komunistų partija, dar nebuvo. Nė tautininkai, nė socialistai,

nė laisvamaniai, nė katalikai, budami mūsų organizacijos nariais, nėra darę tokių skymų užgriebimo tikslais ir tokių puolių ir šmeižimų visos organizacijos ir atskirų darbuotojų, kokiais pasižymi komunistai. Argi juos galima vadinti „doro pasivėdimo vertais garbės lietuviais“? Šituos melagius, šmeižikus, skymerius, valdybos ir atskirų darbuotojų teroruotojus turime sudrumsti ir kur galima apsisaugoti nuo jų teroro. Visas pasaulis žino ir patys komunistai savo spaudoj prisipažįsta, kad jų Maskvos popiežiai yra įsakę jiems arba užgriebti arba sugriauti ne jų įkurtas ir valdomas organizacijas. Gal brolis Tauris šito dar negirdėjo?

Kol šitokios partijos nebuvo, kol savo tarpe neturėjome šitokių elementų, tol nereikėjo daryti patvarkymų apsigimimui nuo jų. SLA. 6-tas apskritis, skaito komunistus žmonėmis nepadoraus pasivėdimo ir nevertais garbės lietuviais, nes jie varo nepadorų ir negarbingą darbą mūsų organizacijoj, link pačios Lietuvos ir visos žmonijos.

Bereikalo brolis Tauris rupinasi komunistų laisve. Jie laisvės nepripažįsta niekam, tik sau; jie skelbia diktatūrą savo partijos ir vykdoma ją kur tik gali. Jų tikslu yra paglemžti kurtas organizacijas, kurioms iš „aukštybių“ įsakta „grab negrablennoje“, kurie atima visokią laisvę nuo kiekvieno žmogaus, kuris netarnauja jų politikos kromeliui. Pasiduokime šitiems laisvės puolikams ir patys tapsime jų vergais. Net darbininkų organizacijos sparčiai valosi nuo komunistų, daro patvarkymus, kad jų neišeistų.

SLA. 6-to apskričio konstitucija yra smugis komunistams. Ji nevaržo laisvės tų žmonių, kurie laisvę pripažįsta. Aprubežiavimai komunistams yra laisvės gynimas.

K. J. Semaška, SLA. 6-to apskr. sekr.

SLA. IR CHICAGOS PUBLICISTAI.

Čikagiečiai SLA. darbuotojai labai „susirupino“ SLA. reikalais. Sakoma, kad yra SLA. daug negerumų, taigi dabar geriausias laikas tuos visus negerumus pataisyti. Matote dabar eina SLA. Pildomosios Tarybos nominacijos, tai kiekvienas geros valios narys turi pasistengti atiduoti savo balsą už tikrus SLA. darbuotojus.

Chicagos tautininkų organas klausia: Kas SLA. yra negera? Ir pats atsako, kad negerumas yra tame, kad Pildomosios Tarybos nariai — Prezidentas ir Išdininkas gauna už savo darbą mažą atlyginimą — permažai visai silpnas, nes prie mūsų organas dar priduria, kad Pildomajai Tarybai truksta drašos, energijos. Sako, SLA. Pildomajai Tarybai reikia įpilti tai jauno karšto čikagiečių kraujo ir visi SLA. ratai ir ratukai sukis tarsi sviestu patepti. Abudu vienok čikagiečių organai sutinka, kad norint SLA. „pastumėti į tikrąsias vėžes“, patį Centrą reikia perkelti į Chicago. Minėti tautininkų ir socialistų organai statydami reikalavimus perkelti SLA. Centrą į Chicago, stato ir savo argumentus. Chicago, sakoma, yra lietuviškas milžinas trimilijoninis miestas. Chicagoj randasi aštuoniolika lietuviškų bažnyčių-parapijų. Chicagos žymioji gatvė — Halsted St. tęsiasi per penkiasdešimt mylių, prie kurios susispietę lietuviški profesionalai: daktarai, advokatai, „profesorai“ chiropraktai, vertelkos, krautvėrininkai ir kitokios rūšies biznieriariai. Taigi vien Chicagoj, o niekam kitam, SLA. Centras turi

Kad čikagiečiai turi visokių „gėrybių“, gali girtis daugumu lietuviškų bažnyčių, ilgumu miesto gatvių ir įvairios rūšies biznieriariais ir profesionalais, mes tai žinome ir negincijame. Bet mes stebimės, kad Chicago publicistai siulo SLA. tuos pasivėdimo vertais garbės lietuviais „brangakmenis-perlius“, kurių patys neturi. Nekalbant apie jų SLA. kuopų ir apskričių darbuotoj, mes vien pažvelgsime ant kiek tie mūsų publicistai yra padėję spėkų, pasivėntę dirbti del SLA., kurį su kumu ir dvasia sau savinasi.

Prieš mane guli ištrauka iš SLA. apyskaitos, kuri parodo Chicagos SLA. kuopų skaitlinę ir mėnesines mokesčius, prisiųstas į Centrą už spalų mėnesių 1925 m., kad parodyti, jog Chicagos publicistai daug kalba, o mažai veikia, mums prišies sutraukti Chicagos kuopų skaitlines į vieną kruvą ir surlyginti su skaitlinėmis SLA. 7-to apskričio kuopų. Chicagiečiai, su visais priemiesčiais turė septynioliką kuopų. Mėnesinių mokesčių pasituntę į Centrą minėtam spalų mėnesį \$2,088.35. Tai ir viskas. S. L. A. 7-tas apskritis, kuris užima žemės plotą apie trisdešimt keturkampių mylių ir turi apie 200,000 įvairių tautų gyventojų, turi dvidešimt septynis SLA. kuopas ir laike bedarbės, kada trečdalis narių yra išvažinėję, kitas apygardas, minėtam spalų mėnesį mokesčių pasituntę į Centrą \$2,614.40 (pažymiu čion SLA. kuopas vien esančias ribose Wyomingo klonio).

Ar šis trumpas preparodymas Chicagos publicistus įtikins, kad nevisi blizgučiai yra tikrasis auksas, sunku iš anksto pasakyti. Bet jei neįtikins, tai priešio reikalo mums prisies antru kartu sugrįžti ir smulkmeniškai Chicagos publicistų reikalavimus išaiškinti.

Vienas iš 7-to apskričio darbuotojų—

J. Kazakevičius.

SLA. 156 KUOPOS VALDYBOS ATSAKYMAS.

Magdė Kaminskienė rašo mūsų gerbiamam organui „Tėvynėj“ No. 44, kad kuk jos vyrui susirgus ir esant blogoj padėty, virš minėtos kuopos valdyba nekrepus domės ir nenorėjus duoti pagalbos, kuomet ji to reikalavus. Tas yra grynas melas! Tikrenybėje taip buvo: Velionis A. Kaminskis sunkiai pradėjo sirgti ir 23 d. rugpjūčio, 1925 m., davė žinią raštininkui, jog yra silpnas ir jo moteris reikalauja, kad 156 kuopos valdyba skirtų narius del prižiūrėjimo naktimis. Raštininkas davė žinią pirmininkui ir tuomet pirm. ir abu raštininkai nuvažiuavo pas ligonį patyrti jo padėties. Patyrus, jog ligonis sunkiai serga, bet ne visai silpnas, nes prie mūsų akių buvo atsidsėjęs, po pasikalbėjimų valdyba duoda patarimus ligonį vežti į unijos ligonbutį, nes ten nieko nekainuoja gulėjimas ir patyrtas, jog namie nėra tinkamai apžiūretas, kad daktaras įsako taip nėra pildoma. Ligonis sirgo žarnų išbėrimu ir gydytojas įsako neduoti nieko valgyti, apart vandens. O ligonio moteris sako, kad jam silpna ir reikia duoti valgyt. Ligonis buvo pagerėjęs, bet kaip užvalgė ir vėl pradėjo sunkiai sirgti. Delto mes patarėme vežti į ligonbutį į West Frankford, Ill. Ligonis nelabai norėjo, bet jo moteris greitai sutiko, tuomet ir ligonis sutiko.

Mes nuskyrėm du narius pagelbėti nuvežti į ligonbutį ir ant rytojaus tie draugai nuvažiuavo pas ligonį apžiūrėti jo ir vėliaus nuvažiuavo pas gydytoją informacijų. Gydytojas patarė vežti ligonį ligonbučio automobiliu. Pasakius gydytojo patarimą ligonis ir jo moteris paklausė kiek kainuos ir sužinojo

kad kainuos \$10.00, moteris pradėjo prašyti ligonio kad vižiuotų paprastu automobiliu ir ligonis sutiko. Nors tie draugai nenorėjo vežti paprastu automobiliu, bet jos prašomi apsiėmė ir 24 d. rugpjūčio nuvežė į ligonbutį — Wes Frankfort, Ill.

Už savaitės, tai yra 30 d. rugpjūčio buvau nuvažiuavęs į ligonbutį pažiūrėti ligonio, kuris buvo daug blogesnis. Radau ir jo moterį prie jo. Keista man buvo, kad ligoniu girdint ji pradėjo pasakoti, kad kaip tik jos vyras numiris, tuoj pakvies iš kitur gydytoją ir tegul perplaus vidurius ir suras, kad jis yra patrukęs nuo sunkaus darbo, tai kompanija turės užmokėti. Aš pradėjau raminti, kad dar pagis, o jinai tikrina, kad mirs ir tiek. Aš patariau taip nekaltai ligoniu girdint, nes tas ligoniu kenkia.

Rugsėjo 2 d. A. Kaminskis mirė. Tą vakarą nežinojau, bet rugsėjo 3 d. buvau nuvažiuavęs į šermenis ir vėl užklausiau gal reikia pagalbėti kame? Vienok gavau atsakymą, kad jei pati pasirūpins viskuo ir pigiau apseis. Rugsėjo 4 d. man pribuvo į šermenis gavau barti nuo J. Kaminskienės, kodėl nenuskyriau narių saugoti velionį per naktį. Aš paaiškinu, kad aš negaliu, nes 3 metai atgal nutarta kuopos susirinkime, jog SLA. konstitucija tų parelių nariams neuždeda, o jei būtina reikia eiti naktį saugoti ligonį ar numirusį, tai už tokį saugojimą turi užmokėti. Toliau buvo klausta apie grabo nešimą ir aš pasakiau, kad laiduotėse bus vice-pirmininkas ir daugiau draugų, tai bus kam nešti grabą. Tuomet ji atsakė, jog jinai nešėjus susiras. Ant kožno žinksnio buvo klausta kas reikalinga pagelbėti, bet ji jokios pagalbos neprisiėmė. O dabar kaltina 156 kuopos valdybą ir kaltina net už tai, kam iš jos pareikalavo \$5.00 už nuvežimą į ligonbutį jos vyro. Ar valdyba yra tokia turtinga, kad mokės jos išlaidas? Jeigu būtų matyti, kad ji gyvena skurdė, tai būtų galima aukų rinkti. Bet dabar gyvena, netaip biednai, kad negalėtų užsimokėti. Kad nuvežusieji jos vyrą į ligonbutį draugai pareikalavo užmokėti penkis dolerius už automobilį, tai ir už tai valdyba kalta. Keista, kad radosi tokis asmuo, kuris rašė tuos jos melus. Juk galėjo gerai žinoti, kad SLA. 156 kuopos valdyba nėra tiek kuopos įgaliota, kad kaip nori taip darytų.

V. Kunskas, SLA. 156 kp. pirm.

POLITIKIERIŲ „SKYMAS“.

SLA. 29 kuopos iš Westville, Ill., susirinkime lapkričio 1 d. atsilankė trys komisijos nariai iš SLA. 223 kuopos tikslu paraginti ir 29 kuopą rinkti komisijai kelimui protestų prieš SLA. Pildomąją Tarybą, buk už neisdavimą kokių ten aiškių atskaitų Detroito Seime. Matyt SLA. 223 kuopos nariai užsimiršta, kad nuo Detroito Seimo praėjo jau veik keturi metai laiko ir tik dabar jie susigriebė reikalauti kokių ten atskaitų. Jei kas panašaus buvo, tai kur jie iki šiol buvo, kodėl tylėjo ir nekėlė to klausimo peritame Seime? Juk visokios SLA. finansų apyskaitos plačiai ir smulkmeniškai skelbiama SLA. organe „Tėvynėje“ ir kiekvienas narys gali tauti matyti. Bet matomai 223 kuopos nariams norisi sukelti Susivienijimo narių tarpe triukšmas ir sudrumsti vandenį, kad jie galėtų pasivėjoti savo partijos naudai. Mat dabar eina SLA. Pildomosios Tarybos nominacijos, tai reikia kas nors daryti, kad sąvė partijos pastatytus kandidatus pastumėti priekin. Vienok tie politikieriai užsimiršta, kad niekinimu SLA. labai dirban-

čiųjų žmonių nieko nelaimėsi iš protaujančių ir dalykus suprantančių SLA. narių. Vadinasi, pakelsime triukšmą prieš dabartinę Pildomąją Tarybą, tai turėsime progos iškisti savąj kandidata. Bet sakau veltus tokis manymas, nes protaujančių S. L. A. narių permato jusų „sky-

mas“. Ir ko šita komisija nepripasakojo! Esą Pild. Taryba rengiasi taisyti griuvantį namą, kas atseis 25,000 dol., todėl turime kelti protestus ir rašyti protestus rezolucijas, kad netaisytų namo ir kartu reikalaukime, kad už tuos 25,000 dol. SLA. Centrą perkeltų į Chicagoj. Tai mat kokis žmonių protas! Paiklime netaisytą namą New Yorke, tegul jis tenai sugriuvė, ir tuos pinigų išleiskime perkėlimui SLA. Centro Chicagoj. Taipgi rezolucijas pateikimas rašyti rezolucijas ir reikalauti Pildomosios Tarybos, kad ji SLA. Centrą perkeltų Chicagoj. Juk kiekvienam yra žinoma, apie tai plačiai rašė ir gerb. SLA. Prezidentas S. Gegužis, kad SLA. Centro perkėlimas yra visuotino SLA. narių balsavimo reikalas ir viena iš Pildomosios Taryba negali bėgioti su SLA. Centru, kai katė su pusle, ant kiekvienos kuopos pareikalavimo, nežiurint kiek mes tokių rezolucijų nerašysime. SLA. Prezidentas aiškiai nurodė „Tėvynės“ 40 num. kokių kelių galima eiti prie SLA. Centro perkėlimo Chicagoj ar kur kitur. Taipgi pažymėjo, kad ir namo taisymas palikta nutarti sekamam SLA. Seimui. Vienok noriems drumsti vandenį politikieriams tas nieko nereiškia ir jie varo savo darbą toliau. Jei tokiems SLA. nariams rūpėtų SLA. organizacijos labas, tai jie taip nesielgtų ir pasistengtų būti nors logingi savo užmanyuose.

SLA. 29 kuopos nariai išklauzė tų visų 223 kuopos komisijos reikalavimus, pareikalavo, kad ji apleistų susirinkimą, pažadėdami apkalbėti jų sumanymą ir pranešti savo nutarimą. Apleidus susirinkimą tiems neprašytiems „svečiams“, trumpai paaiškino mūsų kuopos rimtas darbuotojas p. A. A. Apanaitis, kad net tos komisijos du nariai yra priešingi tokiems sumanymams, bet kad juos išrinko į komisiją kuopos susirinkime, tai jie buvo priversti ateiti ir tą kuopos sumanymą perstatyti. Taipgi pažymėjo, kad tie 223 kuopos sumanymai padaryta politikierių grupelės, kurie norėtų pavesti Susivienijimą komunistų partijos globon ir todėl dabar mėginia niekinti dabartinę Pildomąją Tarybą, kad tuo būdu pasitarnavus savo partijos pastatytoms kandidatams į SLA. Pildomąją Tarybą.

Tokiam p. Apanaitio paaiškinimui pritarė visi 29 kuopos nariai ir vienbalsiai atmetė tą 223 kuopos sumanymą, tuo būdu išreikšdami patikėjimą dabartiniai Pildomajai Tarybai, kuri jokių partijų politikų nevarinėja, o vien rupinasi SLA. organizacijos gerove ir stengiasi ją auklėti visais žvilgsniais. Juk šiandieniai Pildomajai Tarybai stovint prie organizacijos vairo. Susivienijimas išaugo į milžiną nariais ir finansais. Vadinasi, Pildomoji Taryba mokoje tvarkyti organizacijos reikalus ir palaikyti gerus santykius su kuopų darbuotojais, jei pajėgė organizaciją iki šiandienio laipsnio išauklėti. Ir todėl 29 kuopos nariai verti pagyrimo, kad jie nepatikė bent keno nepamatuotiems kaltinimams ir reiškia pagarbos tiems žmonėms, kurie darbuojasi S. L. A. organizacijos labui.

Lietuvis iš Kauno.

Pragaras ir nekurstomas kurenasi. Senas braška, o jaunas lužta.

Įvairūs Straipsniai

KRUVINOS BAISENYBĖS.

XX amžius mėgsta pasigirti savo civilizacija. Civilizacija jaučiama salonuose, civilizacija teatruose, civilizacija parkuose — civilizacija viešpatuoja visoje Europoje! Bet jei giliau pažvelgtume, jei tos civilizacijos užkulius patyrinėtume, tai pamatykime visai ką kitą. Europa — labiausiai civilizauta pasaulio dalis. O tuo tarpu 4 metus tęsėsi joje didžiojo karo skerdynės. Baigėsi didysis karas, bet ar pritruko budeliai darbo? Visai ne. Visiems jau žinomas Lietuvos politinių kaulinių terorizavimas. Bet pasižiūrėkime plačiau. Štai ką rašo esperanto laikraštis „Sennaciolo“ (X. 8).

Plakta, žaginta ir deginta.

Atėjo laiškas nuo vieno draugo iš Rumunijos, kuris jau 1919 metais, del Chotino sukilimo, sėdėjo kalėjime. Dabar šis draugas vėl kaltinamas už dalyvavimą sukilime Tatar-Bunar'e. Jis smulkiai aprašo žiaurų keršto darbą, įvykusį jo gimtame kaime. Tas draugas rašo: „Už keleto kilometrų nuo mūsų, kaime Dinauz, del kažkokių priežasčių kaimiečiai neįtikėjo žandarams. Po keleto dienų baudžiamoji ekspedicija keliav atkeršyti kaimiečiams. Vadovas karininkas ir jo gauja sumaišė kaimą Dinauz su kaimu Dankouz. Atvykęs į Dankouzą, gaujos vadas sušaukė kaimiečius ir nuplakė rykštėmis 85 žmones prieš visų žiurovų akis. Kai karininkas sužinojo, kad jis nepataikė kaimo, jis pasiskubino į kaimą Dinauz ir nuplakė ten 285 kaimiečius. 50 moterų su vaikais iš aplinkinių kaimų pasislėpė girioje Serout girios sargo namuose. Tai sužinojo „Siguranza“ agentai ir pasiuntė taip gi ten baudžiamąją ekspediciją. Siguranzos agentai ir karininkai išžagino visas moteris ir paskui padegė namą“.

Teisia žmogžudžiai ir kankintojai.

Teisiant 500 Tatar-Bunar'o kaimiečių, kaltinamieji kelis kartus skundėsi del kankinimų, kuriuos jiems teko kęsti per areštus ir tardymus. Kada teismo pirmininkas pareiškė, jog jis nieko apie tai nežina, atsistoją kaltinamasis Rafailoviez ir sušuko: „Ponas vyr. leitenantas, sėdįs jums iš kairės, vakar naktį atėjo pats į mano kamara ir mušė mane mediniu plaktuku į galvą ir veidą“. Tai buvo taikoma garsiam vyr. leitenantui Murarescu, 30 ukrainiečių kaimiečių užmušėjui. Teismo pirmininkas atlygino Rafailovitz'ui už apskundimą įsakymu jį sukaustyti pančiais 30-iai dienų. Pančiai svėrė 20 kilogramų.

Lenkų kankinimų kambario žiaurumai.

Iš vakarinės Baltgudijos eina žinios apie naujus masinius areštus ir apie gyvulišką elgimą su areštuotaisiais. Belostoko apskrity pastaruoju laiku vėl įmesta virš 700 asmenų į kalėjimą. Ejo areštuoti sunaus ar dukters ir areštavotevūs, jei tikrųjų „kaltininkų“ nebuvo namie. Areštuotuosius sukaustė pančiais ir gabenojuos į Belską. Jie atvyko į buvusią Belskų ligoninę. Kaliniai buvo varomi po vieną į madyklės kambarį ir nuvelkami, pasikui policijos ir „Valstybės apsaugos“ agentai žiauriai kankinimo nelaiminguosius. Jų rankas ir kojas surakino, paskui suriškąs ir mėtė juos į sieną. Laikas nuo laiko jų klausinėjo, ar jie jau nori prisipažinti komunistai esą. Vėliau sugalvojo kitokių kankinimų: kalinius o yra guldė ant grindų, badė adatomis panages ir plakė kojų pa-

pus rykštėmis. Kurie nuo to apalpdavo, tuos pylė kibiru vandens, kad jie atgautų sąmonę. Jei ir tai negelbėjo, juos rišo ir pylė vandenį pro nosis, kol pilvas išpusdavo.

Tokiais budais „Valstybės apsaugos“ agentai stengėsi išgauti prisipažinimą. Daugelis kalinių, nebeiškęsdami kankinimų, prisipažino, nekalti budami, ir kitus išdavė, kaltus ir nekaltus.

Belsko gyventojai taip įbauginanti, kad jie buriais kraustosi iš miesto. Kaliniams nieko neduodama įsinešti, nelaidžiama jiems ir maisto atnešti. Lig šiol 500 asmenų paleista, 200 tebėra kalėjime. J. Dagys. („S.“)

NAUJOS ŽINIOS, APIE SENĄ DALYKĄ — HYMAN-SIADĄ IR KLAIPĖDĄ KONVENCIJĄ.

Buvęs Italų ambasadorius Lenkijai Tommasini išleido knygą, kurioj nupasakoja, kaip jis kariavęs del Lenkijos labo ir kaip kenkęs Lietuvai. Kaip matyt, mūsų spauda mažai į tą knygą tekreipė domės, o ji ne to yra nusipelnusi.

Del šitos Tommasini knygos mūsų atstovas buvo įteikęs protesto notą Italų vyriausybei; mūsų spauda praneša, ką Mussolini pasakęs žodžiu, kai perskaitė notą: Tommasini neturįs jokios įtakos Italijoj ir esąs atleistas iš tarnybos. Atsakyamas taip pat reikšmingas. Ar už tai atleido, kad per daug prasitarė, kad per anksti pasakė tai, ką reikėjo užtylėti? Kad būtų pasakęs neteisybę, to Italų vyriausybė nesako.

Idomus tas p. Tommasini raštas, reikėtų jį ko labiau Lietuvos praplėsti, kad žinotume, kas ir kaip mums teikė galą. Kad apsisaugojus toliau nuo tokių prietelių spąstų.

Iš tos knygos galima dabar sužinoti, kad mūsų visuomenė nebuvo žinoma, o jeigu kas mūsų tarpe pirmiau tat sakė, tai netikėjo. Ar nereikėtų tiems, kam pridera, daugiau rupintis gauti žinių, kad tinkamai atrėmus kėsinimus prapuldyti?

Iš tos knygos matyti, kad italie vyriausybė visą laiką buvo priešingai mums nusistatūsi, o iki šiol mūsų visuomenė kiti taip tarė apie italus: jų delegata Lietuvos buvo laikomas mums prielankiu, o jis iš tikrųjų rinko medžiagą Tommasini, Sporzi apie Lietuvos upą, silpnas puses, gal buti ne kitaip elgėsi italų atstovybė Rygoj...

Iš tos knygos taip pat matyti, kad gal buti reikėtų reviduoti mūsų nuomonę apie prancuzų žmones, kurie sukino po Lietuvą, kurie, berods, švelnumu neatsižymėjo, bet pasirodo, nebuvo tokie akli lenkų imperializmo gynėjai.

Iš Tommasini rašto matyt, kaip Italų vyriausybė rupinosi Lietuvos nepriklausomybę panaikinti. Hymanso projektas išdirbtas Varšavoje, lenkai pritarė jam. Buvo tai kelias Lietuvos prartyti.

Taigi klaidingai darė tie, kurie tarė, jog galima buvo derėtis del Hymanso unijos. Tik nebuvo namie. Areštuotuosius sukaustė pančiais ir gabenojuos į Belską. Jie atvyko į buvusią Belskų ligoninę. Kaliniai buvo varomi po vieną į madyklės kambarį ir nuvelkami, pasikui policijos ir „Valstybės apsaugos“ agentai žiauriai kankinimo nelaiminguosius. Jų rankas ir kojas surakino, paskui suriškąs ir mėtė juos į sieną. Laikas nuo laiko jų klausinėjo, ar jie jau nori prisipažinti komunistai esą. Vėliau sugalvojo kitokių kankinimų: kalinius o yra guldė ant grindų, badė adatomis panages ir plakė kojų pa-

rininkų valdžia. Musų visuomenė ir toliau priešinas. Taigi derybų šalininkai nieko nepasimokino iš Hymansinės unijos laiku...

Keista girdėti lietuvių lūpose apie prižadų šventumą ir tt. Niekas nepyks, jeigu tauta nenori pildyti to, kas jai gyvūbė atima, ginas iki paskutinės. Atvirksčiai, visi niekins tokius, kurie patys savo noru lenda į kilpą.

Tommasini pilnai patvirtina žinomus dalykus del Lenkijos politikos Pabaltėj. Lenkija netiki į tat, kad Latvija ir Estija išsilaikytų, mano, kad Rusija užgrobs jas, ir Lenkija tylės. Ko ji eina į Pabaltę? Turi vieną tikslą — atskirti Rusiją nuo Lietuvos (?), o paskui nuo Vokietijos. Anot Tommasini, ir lenkų drauge, Lietuva yra parsidavus savo sielą Vokietijai ir Rusams, savo galvos, savo noro gyventi neturi, tai reikia izoliuoti.

Visiems aiškus kelias, kurio turi eiti Lietuva, gal buti pas mus ne aišku. „Times“ numeris 14. X. 1925 rašo, jog Lenkija negali prileisti, kad Lietuva susitartų su Vokietija ir Rusija ir viską padarys, kad to nebūtų... Taigi mes galime laukti dar didesnio Lenkijos puolimo. Rodos, išvados aiškios. A. Janulaitis. („L. Ž.“)

LIETUVIAI AMERIKOJ

DETROIT, MICH.
Lapkričio 21 d. pas mus įvyko Kompozitoriaus Miko Petrausko koncertas, kurį surengė vietos lietuvių darbuotojai: D-ras J. Jonikaitis, Motuza šnuolis, adv. Uvika ir kiti. Koncertas pavyko gerai visais žvilgsniais, nes publikos buvo pilna svetainė ir visi koncertu patenkinti.

Programė apert gerb. Petrausko dalyvavo: Viktorija Petrašūnienė — sopranas; Stasys Rimkus — baritonas ir p-lė Mannebach — pianistė. Programas susidėjo daugiausiai iš naujų kurinių paties komp. M. Petrausko, bet nemaža buvo ir kitų kompozitorių kurinių. Abeinai paėmus koncertas buvo malonus ir patenkiantis. Musų gerbiamas kompozitorius M. Petrauskas po senovei gražiau ir maloniai dainuota ir teikia klausytojui to patenkimo, kokio tik labai retuose musų koncertuose gali susilaukti. Taigi visiems buvo begalo malonu išgirsti dar kartą dainuojant ir susitikti tą malonų ir visų mylimą žmogų, kuriuomi yra mūsų mylimas Petrauskas. Ir norisi kad jis su mumis amžinai būtų su mumis dainuotu pats ir kartu mokytų ir mus dainuoti.

Atsižvelgiant į šį koncertą — puikų gerb. Petrausko dainavimą ir jo gražias naujas dainas, linkėtina, kad neliktų nei vienos didesnės Amerikos lietuvių kolonijos, kurios neatlankytų gerb. Petrauskas su savo gražiais koncertais. Taipgi norisi patarti visiems Amerikos lietuviams atsilankyti į p. Petrausko koncertus, kur tik pasitaikys progos, kur tik jo koncertai bus rengiami. Kiekvienas bus tikrai patenkintas musų mylimo kompozitoriaus dainavimu ir kiekvienas gėrėsis jo gražiomis dainomis. Didelių pagyrų p. Petrausko dainavimui rašyti nematau reikalo, nes jis jau nuo senai yra mums žinomas savo malonių ir žavėjančių dainavimu, tik noru pasakyti, kad visų Amerikos lietuvių kolonijų pareiga surengti gerb. Petrauskui koncertus, kad turėjus progą dar kartą pasigirsti jo dainas.

Lietuvių Knygynas.
Nariu pranešti, jog Detroito miesto viešajam knygyne, Dix Ave. ir West Grand Boulevard, tapo įsteigtas lietuviškų knygų skyrius. Prie jau esamų knygų tuojaus bus supirkta visi žymesni lietuviški raštai, išleisti Lietuvoje ir Amerikoje.

Knygos išduodamos į namus keturių savaitių laikui. Geisti na, kad vietos lietuviai knygynu naudotusi, nes viskas dovana.

J. Kripas.

CLIFFSIDE, N. J.

Vietinė Sandaros 45 kp. parengė prakalbas lapkričio 15 d. Kalbėjo „Vienybės“ redaktorius J. O. Širvydas. Kalbėtojas rimtai ir gražiai paaiškino cliffsidiečiams padėtį Lietuvos ir šposus kademų valdžios. Žodžiu sakant, gerb. Širvydas kalbėjo gerai ir paliko malonų įspūdį Cliffside. Tik gaila, kad mažai publikos susirinko; mat buvo tą pačią dieną ir balius SLA. 70 kp. Negerai, kad Sandariečiai to nežinojo pirmiau, būtų prakalbų tą dieną nerengę, bet, nors publikos buvo neperdaug, tačiau aukų surinkta \$15. Taigi pasirodo, kad Cliffside sandariečiai įvertina, kas yra prakilnu ir naudinga del žmonijos. Jei tą suprastų ir kiti sriovių žmonės, tai mes visi galėtumėm bendrai rupintis, kad paskleisus kuodaugiausiai apšvietos.

Sandarietis.

WILKES BARRE, PA.

Jau baigiasi trečias mėnuo kaip angliakasiai streikuoja, tačiau susitaikymo su darbdaviais dar nesimato. Streikas tęsiasi gana ramiai. Angliakasiai daugumoje stovi ant vietos, nevaišindami niekur ieškoti uždarbių. Daugumui ir centų pritruko del gyvenimo, bet visl ramiai laukia streiko užbaigos ir apie eįjimą dirbti be laimėjimo streiko negali buti nei kalbos. Angliakasykloms sustojus dirbti delei streiko, nekurię iš angliakasių taip įsilinksmino, kad „naminukę“, kurios išdirbysčių netruksta mūs mieste, mautika be sustojimo. Vienas tokių „naminukės“ mylėtojų linksminosi kasdien nuo pat pradžių streiko ir štai vieną gražią dieną įkaušęs lipdamas žemyn laiptais nuo antro aukšto nupuolė ir mirtinai susižeidė. Išgulėjęs apie 24 valandas ligoninėje — mirė. Tai vis begalinio girtuokliavimo daviniai!.. K. Demekis.

Ant pilno aruodo ir kiaule seimininke.

Gieda, kaip višta prieš galą.

KŪDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS DEL APRUPINIMO MOTINŲ IR JŲ KŪDIKIŲ SVEIKATOS.
Šiame skyriuje mes liksim nuo kito gydymo reikalavimų, kadangi jau dabar motinoms ir motinoms jaunų kūdikių.
Kūdikį aprūpinimas ir po gimimo yra dalykas gyvos svarbos tėvams ir tautai ir mes juosime, kad tai yra dalykas, kurį mes turime reguliariai palaikyti, kad būtų visiškai sveikata ir laimė geriamam.

STRAIPSNIS 151.

Kaip galima išvengti AKLUMO, KURTUMO IR AMŽINO IŠKRYPIMO.

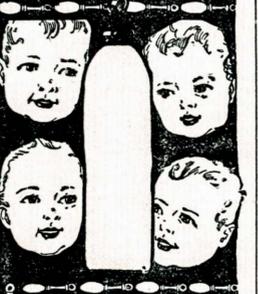
Reikia imti didžiausios atydos plaunant kūdikio akis, ausis, nosį ir gerklę. Nors svarbu šituos organus švaroje užlaikyti, bet lygiai svarbu nepažeisti bevalant. Rekomenduojame didžiausią švelnumą. Nevartokite aštrių muilų ar tirpinių. Del ankių apvalymu užtenka paprasto boraško tirpinio, gaunamo aptiekose. Tą patį galima vartoti ir nosi bei gerklę. Jei akys ausys, nosis šluostomi su šukardu tai reikia imti

vartosi nereik jos vartoti du sykiu. Mazgojant akis, vartok vieną švarų šmotuką kiekvienai akei paskyrium, ir nedažyk į tirpinį, bet pilk skystimą ant skepetos. Taip pat reikia mazgoti ir ausis, gerklę ir nosį. Bukite tikri, kad rankos jusų švarios pirm čiupinėjus materiolus.
Jei bile minėtų organų pasirodo rausvumas, tinimas arba puliai nebandyk jų pats gydyti — bėgk pas gydytoją, arba nunešk kūdikį į dispensariją, ar sveikatos centrą. Juk žinai, kad nieko nežinai kas išsaukė tokius dalykus; todėl negali nei jų gydyti. Iš to gali kilti akklumas ar kurtumas jei neprisiręsi tuoj šauktis medicinos pagalbos. Gydytojas gali kur kas daugiau gero padaryti ligos pradžioje negu kada li ga jau pasiekė žiaurų laipsnį.
Yra tam tikri iškrypimai, kurie gimstant lieka nepatęmty, kaip stabkojė ir šaši. Yra rimta klaida leisti tokius dalykus pro pirštus, pasitikinti, kad kūdikis išaugs. Pasirodymas su gydytoju tokiems atvejais nedaro jokios blėdies. Jei gydymą atidėti toliau, tai reikia tam kompetentiško daktaro pritarimo.

Kaip Savo Kūdikius Apsaugosi.

Ar esi vienas iš tų, kad tiki, kad nedapenėjimas randamas tik pas bienuomenę tenementuose? Tikrai vesti tyrinėjamai parodė, kad tarpe milijono mokyklos vaikų New Yorke tik 17 nuošimtis pirmos klasos kuno padėty. Turtingi kūdikiai ir biedni kenčia nuo šio. Gali buti apie tave visur yra nedapenėję, negerai peniųjų vaikų, bet nematai pavojais. Nedapenėjimas laipsniškai suardo visą kūną, bet delto, kad dirba tokiu slaptu budu, jo vaisių nesimato ne atydžiai akiai, iki jau pervėlu.

Skaityk šituos straipsnius kas savaitė atydžiai ir pasidėk atečiai.

Vaikus auginant nėra nieko svarbesnio gyvenimo pradžioje už tinkamą maistą.

Išmintingos motinos šansų neima. Jos neeksperimentuoja su kitais maistais. Jos vartoja tik Borden's Eagle Pienu savo kūdikių penėjimui.

Jei prisiūsute šitą apgarsinimą į The Borden Company, Borden Building, New York, tai bus Jums jūsų kalboje paaiškinta kaip penėti jūsų kūdikį su Eagle Pienu.

Imperial Empire 7965
Dr. F. MATULAITIS
122 Holbrook Ave.
DETROIT, MICH.
Vardas: _____
Adresas: _____
P. M. _____

PETRO LASTAUKO rankų darbo smuiklos gerai patraukė. Ši skamba orkestro ir solo. Parsiduoda labai pigiai, nuo \$50 iki \$125. Siųskite del perdėbimo senas ir naujas smuikas. Aš įdeku didelį ir švelnų balsą. Kvietiam visi Netuvai.
PETRAS J. LASKY

Ar turite KOSULYS?

Kodel nepamėginti **Severa's Cough Balsam.**

Gera, saugi ir patikėtina gyduolė nuo kosulys.

Kaina 25 ir 50 centai.

Nuo peršalimo nėra nieko geresnio, kaip

Severa's Cold and Grip Tablets.

Kaina 50 centai.

Tos dvi gyduolės yra geriausiai dėl kosulio, peršalimo ir užkimimo.

Pirmiausiai kreipkis į aptieką.

SEVERA CO.
JEDAR RAPIDS, IOWA

LIETUVON

NAUJAI NUPIGINTOS KAINOS Į ABI PUSI.

Trečioje klasoje sulig laivo į Kauną ir atgal nuo \$203 iki \$215. Į Klaipėdą \$181.00 iki \$186.00. GERNA NAUJIENA. Naujas Suv. Valst. įstatymas paveldja atlykintų Tėvynę ir buti metus, paskui be klūčių grįžti Amerikon nežiurint kvotos.

Mūsų dideli laivai milžinai kaip MAJESTIC, didžiausias pasauly, OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, PITTSBURGH, ARABIC, etc. siulo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitė.

Visi mūsų 3-čios klasos keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiams žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.

Kreipkitės prie mūs vietinių agentų arba

WHITE STAR LINE RED STAR LINE
No. 1 Broadway, NEW YORK.

Ruffles

Puikūs plaukai turėtų būti kiekvienos moters didžiausias turas, bet pleiskanys ir nušalinimas daro ciną ranka rankon.
Yra pleiskanų mirtinuoju priešu. Priešreikite gerai savo plaukus ir galvos odą pirm, negu jie pasitępsit paraitali pakiro plaukų šaknis, apdanga jūsų galvos odą nešvariomis baltomis lupomis, kas bus priešaisimū jūsu plaukų slinkimo.
Pūfite bonką Ruffles už 65c pas savo vaistininką šiandien, arba 75c tiesiog per pašta į laboratoriją.
F. A. D. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Lai PAIN-EXPPELLERIS Praveja Šešumai! Trinkite greitai taip, kad šis stobūnas linimentas persisunktu per odą į pat tą vietą, iš kur paina nesmagunai.
Pain-Expelleris palengvina kraujo kraujo tekėjimą gislomis. 35c ir 70c vaistinėse. Tėmykite, kad butu Inkarų vaizbaizklis ant pakelio.
F. A. D. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

NAUJAS Aušros Knygyno Katalogas

Sykiu ir Kalendorius 1926 ir 1927 Metų. Visi, kurie prisius 15 centų štamponis padengimui persiuntimo lėšų, — aplaikys Aušros Knygyno Katalogą. Kataloge randasi visose geriausias knygos, kurios buvo išleistos Lietuvoje ir Amerikoje iki Rugpj. Aušt 1 dieni, 1925 m. Taipgi Kalendorius 1926 ir 1927 metų su amerikoniškoms ir lažnytinėms šventėms. Vienas iš turtingiausių katalogų lietuviuose, gausiai iliustruotas.
AUŠROS KNYGYNAS
3210 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS Gydo. Reumatizma, Ranku, Kojų, Nugaros skaudėjimą, Šaltį, Ranku, Kojų, tirpimą, Dusulį, Galvos skaudėjimą, ir teisi visokių skaudėjimų (tik ne rona).
Tukstantai žmonių yra išgyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta ausio, kiek į patį sveisi su lig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, \$1.50 ir \$3.00, ir 10 centų extra už persiuntimą.
Klauskite pas aptiekorius teip **DEKSNIO NEW DISCOVERY OINTMENT.**
Deksnis Ointment Co.
516 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

LIETUVOS OPEROS REKORDAI.

„Vienybės“ Knygynas parupino gauti sekančius Kaune įdainuotus rekordus:

- KIPRO PETRAUSKO**
- 1) Dul-Dul-Dudėlė
  - 2) Bernužėli Nesvolioik ir Stasys
  - 3) Plaukia Sau Laivelis (piano, smuika, cello)
- A. SODEIKOS-GRIGAITIENĖS**
- 3) Oi, Bernėli, Vienturi
  - 4) Visur Tyla (įdainuota Sulgino)
- Taipgi turime sekančių lietuviškų rekordų:
- 4) Juokai (Visi turi juoktis šį klausant)
  - 5) P.Štorius (įgrajiuo Kauno Kariškas Benas)
  - 6) Danties Išrovimas (Juokingi dialogai)
  - 7) Šimkis Dainininkas
  - 8) Bevaikis vyras pas daktarą
  - 9) Sunaus Logika (juokingi dialogai)
  - 6) Įgaliotinio Kelionė į Vilnių.
- (Šis rekordas pasižymi tyra, lietuviška kaimietiška ištarme).
KAINA REKORDO — 75 CENTAI.
Už persiuntimą mokasi ekstrat: nuo 1 iki 6 rekordų — 75 centai; nuo 6 iki 12 — \$1.50. Siūnciam apdraustu siuntiniu geroje medžio skrynuteje. Tat už sudužimą neatsakome.
VIENYBĖS REKORDŲ SKYRIUS,
193 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Kas tai yra — „ZMONIJS ISTORIJA“

Tai yra puikiausia paveiksluota, 500 suvirš puslapių knyga pradėdanti apskaiti žmonijs gyvenimą ant žemės su pradžia jos vystymosi iš žemesnių gyvūnų, apskaito plačiai tą šiose dienose svarbų klausimą, Evoliuciją.

Leidžia „Dirva“ — kas iš kalno užsiaprenumeruos gaus už \$2.00 (ir 25c. už persiuntimą.)
Didžiausias veikalas už tokius pinigus!
— Prenumeratorių vardai tilps teip knygoje. — (Reikalaukit cirkuliro dykai, paaiškinančio apie knygą)

„GALIUNAS“

Drama iš Lietuvių pasakiškų kovų su žmogėdžiais senovės laikuose. Irgi leidžiama prenumeratos keliu, kaina dabar tik 25c. Po išpausdinimo bus 50c. ar 75c.

„DIRVOS“ KNYGYNAS.

ALB. S. TREČIOKO AGENTURA

Parduoda laivakortes visų linijų ir geriausių laivų. Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai persiuntia PINIGUS Litais ir Doleriais.

Apraudžia (inšurina) visokius daiktus nuo sudėgimo ir nelaimių, ir visokius biznius bei automobilius.
Perka namus ir farmas. Skolina pinigų ir patarnauja visokių dokumentų padarymė. Visais reikalais kreipkitės šiuo antrašu:

A. S. TREČIOKAS, 199 Adams St., Newark, N. J.
Telefonas Market 4867 arba Bigelow 3563-W

REIKALINGI AGENTAI

Mums reikalingi agentai tuojaus visose kolonijose ruoliniai arba tik luoslaikiu. Atlyginimas yra geras ir proga gera paprastam žmogui pasidaryti pinigų nuo \$50 iki \$75. Kas mėnesy luosu laiku. Reikalaukite visų informacijų dykai.

Vyrai ir moterys gali buti mūsų agentais. Moksleiviams yra gera proga užsidirbti pinigų atliekamu laiku nuo mokinimosi.

S A N D A R A,
327 E Street, BOSTON 27, MASS.

Telegrafinės Pini-gų Perlaidos 50 Centu

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntimo sistemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausių kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiūnia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS

Sulig greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiai laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybės išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų	\$11.25	400 litų	\$42.50	700 litų	\$78.25
200 litų	21.50	500 litų	52.75	800 litų	83.50
300 litų	32.00	600 litų	63.00	900 litų	93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo

Naujienos,

1739 S Halsted Street. Chicago, Illinois

DABAR UZSIRASYK 'AMERIKOS LIETUVI'

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramnių pasiskaitymų, naudingų mokslinių straipsnių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninį kalendorių. Užsirašykite dabar, o turėsite naudingą laikraštį.
Reikalaujam agentų užrašinėti AMTRIKOS LIETUVI, parduvinēt knygas ir gražias laiškan popieras.
Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokite taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"

14 Vernon Street, WORCESTER, MASS.

"VILNIS"

LIETUVIŲ DARBININKŲ DU-SYK SAVAITINIS LAIKRASTIS, 8 PUSLAPIŲ.
Išcina Utarninkais ir Pėtnyjomis.
VILNIS turi savo korespondentus, LIETUVOJ IR RUSIJOJ, suteikia teisingas žinias iš Amerikos ir viso pasaulio nuotikių.
Vieną numerį pažūrėjimui siūnciame veltui.
VILNIES prenumeratos kaina Amerikoje: metams \$3.00; pusei metų \$1.75; Chicagoje ir užrubėty, metams \$3.50; pusei metų \$2.00.

"VILNIS"

